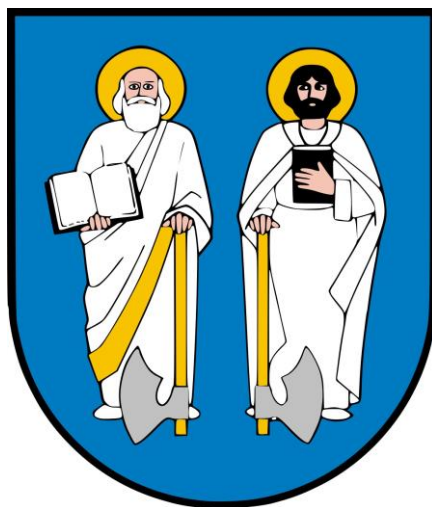

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obrębów Będków, Żary, Rychłowiec, gmina Rząśnia

- PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO -

Zleceniodawca:

Wójt Gminy Rząśnia
Urząd Gminy w Rząśni
ul. 1 Maja 37
98-332 Rząśnia

Projekt planu i prognoza
opracowane przez:

INTEKPROJEKT
GABRIEL FERLIŃSKI
90-265 ŁÓDŹ, UL. PIOTRKOWSKA 50/5, TEL. 42 630 51 34
PRACOWNIA@INTEKPROJEKT.PL, WWW.INTEKPROJEKT.PL

Kierujący zespołem i autor prognozy:

mgr inż. arch. Gabriel Ferliński

uprawniony do sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko na podstawie art. 74a ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...)

Współautorzy:

mgr inż. Martyna Bloch
inż. Zuzanna Mikołajczyk

uprawnieni do sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko na podstawie art. 74a ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...)

Łódź, 20 marca 2023 r.

Spis treści:

1.1.	Przedmiot i cele opracowania.....	4
1.2.	Podstawa opracowania	4
1.3.	Zakres przestrzenny terenu objętego opracowaniem.....	5
1.4.	Metody pracy i materiały źródłowe.....	5
1.5.	Powiązaniach z innymi dokumentami.	6
2.	Środowisko przyrodnicze i antropogeniczne obszaru objętego opracowaniem oraz terenów sąsiednich.....	7
2.1.	Istniejący stan środowiska przyrodniczego	7
2.2.	Ustanowione formy ochrony przyrody, w tym obszary Natura 2000	14
2.3.	Powiązania przyrodnicze obszaru objętego analizą z terenami sąsiednimi	15
2.4.	Zagospodarowanie terenu i użytkowanie gruntów	16
2.5.	Istniejące problemy i zagrożenia środowiska istotne z punktu widzenia projektu mpzp, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie.....	17
2.6.	Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	23
2.7.	Potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji ustaleń zawartych w projekcie Planu	23
3.	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz sposób ich uwzględnienia w mpzp	24
4.	Ustalenia projektu Planu. Zmiany w stosunku do stanu istniejącego	26
5.	Przewidywane oddziaływania na środowisko będące skutkiem realizacji ustaleń projektu Planu.....	27
6.	Przewidywane oddziaływania na poszczególne elementy środowiska, krajobraz, zdrowie ludności, zabytki i dobra materialne oraz na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i jego integralność.....	28
7.	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko i ich ocena	30
8.	Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	30
9.	Odporność ustaleń projektowanego dokumentu na zmiany klimatu. Adaptacja do zmian klimatu.....	31
10.	Propozycje rozwiązań alternatywnych do ustaleń Planu, wobec celów i geograficznego zasięgu dokumentu (projektu Planu) oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	32
11.	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko ustaleń projektu Planu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000.....	32
12.	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji ustaleń Planu	33
13.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	34

Spis tabel:

Tab. 1.	Udokumentowane złoże w rejonie gminy Rząśnia	11
Tab. 2.	Obszary chronione położone w rejonie analizowanego obszaru – do 20,0 km od granic obszaru opracowania.....	14
Tab. 3.	Jednolite części wód powierzchniowych w granicach Gminy.....	20
Tab. 4.	Sposób uwzględnienia w projekcie Planu celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu krajowym	25
Tab. 5.	Przewidywane oddziaływania na środowisko, wg charakteru, oceny oraz oddziaływania na komponenty środowiska	28
Tab. 6.	Przewidywane oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska spowodowane ustaleniami Planu i działania redukujące ich negatywny wpływ	28
Tab. 7.	Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, przewidziane do realizacji	30
Tab. 8.	Ustalenia projektu planu przystosowujące do postępujących zmian klimatu	31
Tab. 9.	Ustalenia projektu Planu mające na celu ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.....	32

Spis rysunków:

Rys. 1. Ukształtowanie terenu	8
Rys. 2. Kompleksy przydatności rolniczej	12

1.1. Przedmiot i cele opracowania

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko przyrodnicze i zdrowie ludności ustaleń projektu *Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obrębów Będków, Żary, Rychłowiec, gmina Rzęśnia*.

Celem prognozy jest identyfikacja i ocena potencjalnych skutków w środowisku, jakie mogą mieć miejsce w przypadku realizacji ustaleń projektu Planu, a także propozycja rozwiązań alternatywnych oraz takich, które zminimalizują ewentualne skutki negatywne. Cel ten wynika bezpośrednio z art. 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, w którym stwierdza się, że: „Polityki, strategie, plany lub programy dotyczące w szczególności przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, gospodarki przestrzennej, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu powinny uwzględniać zasady ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju”.

Celem regulacji zawartych w ustaleniach Planu jest:

- 1) określenie przeznaczenia terenów oraz ustalenie zasad ich zabudowy i zagospodarowania;
- 2) stworzenie podstaw materialno-prawnych do wydawania decyzji administracyjnych;
- 3) ochrona interesu publicznego w zakresie komunikacji, inżynierii i ochrony środowiska;
- 4) ustalenie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego.

Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych ustaleniami Planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki, jakie niesie za sobą realizacja ustaleń Planu na środowisko, a w szczególności na klimat akustyczny, emisję zanieczyszczeń, warunki gruntowo-wodne oraz pozostałe komponenty środowiska przyrodniczego.

1.2. Podstawa opracowania

Podstawę prawną sporządzonej prognozy stanowią:

- 1) ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2022 r. poz. 503 z późn. zm.);
- 2) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.);
- 3) ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.);
- 4) uchwała nr XXIX/211/2021 Rady Gminy Rzęśnia z dnia 26 listopada 2021 r. *w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obrębów Będków, Żary, Rychłowiec, gmina Rzęśnia*.

Przy opracowywaniu niniejszej prognozy, oprócz ww., uwzględniono obowiązujące akty prawne w zakresie ochrony środowiska i gospodarowania przestrzenią:

ochrona środowiska, ochrona przyrody:

- 1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839);
- 2) ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2022 r. poz. 916 z późn. zm.);
- 3) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.);
- 4) ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych* (Dz. U. z 2022 r., poz. 2409 z późn. zm.);

odpady:

- 1) ustawa z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. z 2022 r. poz. 1297 z późn. zm.);
- 2) ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* (Dz. U. z 2022 r. poz. 699 z późn. zm.);

gospodarka wodno-ściekowa:

- 1) ustawa z dnia 20 lipca 2017 r *Prawo wodne* (Dz. U. z 2022 r. poz. 2625 z późn. zm);

powietrze, hałas:

- 1) rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w *sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r. poz. 112 z późn.zm.);
- 2) rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w *sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku* (Dz. U. z 2019 r. 2448);
- 3) rozporządzenia Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2022 r. poz. 2630).

1.3. Zakres przestrzenny terenu objętego opracowaniem

Obszar objęty opracowaniem znajduje się na północ od centralnej części gminy Rząśnia. Obejmuje on obręby Będków, Żary oraz Rychłowiec. Granice obszaru objętego Planem i prognozą oddziaływania na środowisko oznaczono na rysunku Planu, zgodnie z zakresem określonym w uchwale XXIX/211/2021 Rady Gminy Rząśnia z dnia 26 listopada 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obrębów Będków, Żary, Rychłowiec, gmina Rząśnia. Jego powierzchnia zajmuje około 1159,27 ha.

1.4. Metody pracy i materiały źródłowe

W trakcie przygotowywania niniejszego opracowania analizie poddano dostępne materiały kartograficzne, opracowania dotyczące środowiska przyrodniczego oraz dokumenty planistyczne dotyczące obszaru objętego opracowaniem oraz jego otoczenia. Do określenia stanu środowiska i jego funkcjonowania posłużyły również analizy przeprowadzone na potrzeby opracowania ekofizjograficznego oraz specjalistyczne opracowania z zakresu monitoringu poszczególnych komponentów środowiska. Stały się one punktem wyjścia do oceny zakresu i charakteru przewidywanych zmian wskutek realizacji ustaleń Planu.

Niniejsza prognoza została opracowana zgodnie z zasadami, metodą sporządzania i zakresem określonym w:

- 1) ustawie z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.);
- 2) piśmie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi nr WOOŚ.411.58.2022.AJa z dnia 21 lutego 2022 r.;
- 3) piśmie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pajęcznie nr PPIS.NZ.90280.5a.656.2022 z dnia 14 marca 2022 r.

Przy opracowaniu prognozy wykorzystano następujące materiały:

- 1) *Polityka ekologiczna państwa 2030 r.*, Warszawa 2019;
- 2) *Aktualizacja Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego* – uchwała Nr LV/679/18 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2018 r.;
- 3) *Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000, arkusz Szczerców (735)*, PIG, Warszawa 2000-2002 r.;
- 4) *Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50 000, arkusz Szczerców(735)*, PIG, Warszawa 2013 r.;
- 5) *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rząśnia - uchwała Nr XXVII/195/2021 Rady Gminy Rząśnia z dnia 17 września 2021 r.*
- 6) „*Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego do 2030*”;
- 7) *Program Rozwoju Lokalnego Powiatu Bełchatowskiego na lata 2015-2020* – uchwała Nr 02/26 Zarządu Powiatu Bełchatowskiego z dnia 5 stycznia 2016 r.;
- 8) *Program Ochrony Środowiska Powiatu Bełchatowskiego na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023*;

- 9) *Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim raport wojewódzki za rok 2020 r.*, GIOŚ, Łódź 2021 r.;
- 10) *Stan Środowiska w Województwie Łódzkim Raport 2020*, GIOŚ, Łódź 2020 r.
- 11) „*Złoże Belchatów. Aktualizacja prognozy występowania wstrząsów sejsmicznych w rejonie Kopalni Belchatów – dostosowanie Górniczej Skali Intensywności Sejsmicznej (GSIS – 2017) do zjawisk sejsmicznych rejestrowanych przez kopalnianą sieć seismologiczną – dokumentacja techniczna*”- Główny Instytut Górnictwa w Katowicach;
- 12) „*Operat wodnoprawny na odwodnienie Zakładu Górniczego KWB Belchatów*”, Plotegor-Projekt Sp. z o.o., 2014;
- 13) dane z Banku Danych Lokalnych GUS;
- 14) inwentaryzację bezpośrednią terenu Gminy;
- 15) mapy topograficzne;
- 16) ortofotomapy;
- 17) Woś A., *Zarys Klimatu Polski*, Wyd. Naukowe UAM, Poznań, 1996;
- 18) Kondracki J., *Geografia Regionalna Polski*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa, 1998;
- 19) Mizerski W., *Geologia Polski*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa, 2002;
- 20) Matuszkiewicz J.M., *Regionalizacja geobotaniczna Polski*, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008;
- 21) Matuszkiewicz J.M., *Potencjalna roślinność naturalna Polski*, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008;
- 22) Geoportal krajowy: www.mapy.geoportal.gov.pl;
- 23) Geoportal Midas: www.geoportal.pgi.gov.pl/midas-web;
- 24) Geoportal Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej: <http://geoportal.kzgw.gov.pl>;
- 25) Geoportal Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>.

1.5. Powiązaniach z innymi dokumentami.

Podstawowym dokumentem, z którymi ściśle powiązany jest projekt Planu, na szczeblu gminnym jest *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rząśnia – przyjęta uchwała Nr XXVII/195/2021 z dnia 17 września 2021 r.*

Projekt Planu odzwierciedla kierunki zagospodarowania i polityki przestrzennej określone w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rząśnia. Przedmiotowe tereny w Studium wskazano jako:

- 1) tereny zabudowy zagrodowej, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- 2) tereny zabudowy usługowej;
- 3) tereny górnictwa i wydobywania;
- 4) tereny lasów i zadrzewień;
- 5) tereny rolnicze;
- 6) tereny rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW – ogniwa fotowoltaiczne.

W projekcie wskazano także tereny przeznaczone pod drogi główne, zbiorcze, lokalne oraz dojazdowe.

Przeznaczenia terenu ustalone w projekcie Planu są zgodne z ustaleniami zmiany Studium. Wymóg zachowania zgodności pomiędzy zapisami studium, a ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z art. 15 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2022 r. poz. 503 z późn. zn.). Rozwiązania przestrzenne zaproponowane w projekcie Planu stanowią uszczegółowienie zapisów Studium, m.in. poprzez określenie szczegółowych wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, których brak w Studium dla obszaru objętego opracowaniem.

Przygotowanie projektu Planu poprzedzone zostało analizą uwarunkowań wynikających ze stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego, a opisanych w opracowaniu ekofizjograficznym gminy Rząśnia sporządzonym na potrzeby Studium.

Zalecenia zawarte w opracowaniu ekofizjograficznym obejmującym obszar gminy Rząśnia, zgodnie z art. 72 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2022 r. poz.

2556 z późn. zm.) są podstawą określania w projekcie Planu warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska. Opracowanie ekofizjograficzne wskazuje tereny do rozwoju zabudowy na terenach o średnich walorach przyrodniczych. Ustalenia projektu Planu odpowiadają zaleceniom i wnioskowi przedstawionym w ww. opracowaniu.

W związku z powyższym należy uznać, iż ustalenia projektu Planu odpowiadają uwarunkowaniom ekofizjograficznym obszaru. Ponadto, ustalenia Planu uwzględniają wymogi określone w przepisach prawa z zakresu ochrony środowiska oraz uwzględniają cele ochrony środowiska sformułowane na szczeblach wyższych (m.in. krajowym, wspólnotowym) w dokumentach programowych i strategicznych.

2. Środowisko przyrodnicze i antropogeniczne obszaru objętego opracowaniem oraz terenów sąsiednich

2.1. Istniejący stan środowiska przyrodniczego

Rzeźba terenu i budowa geologiczna

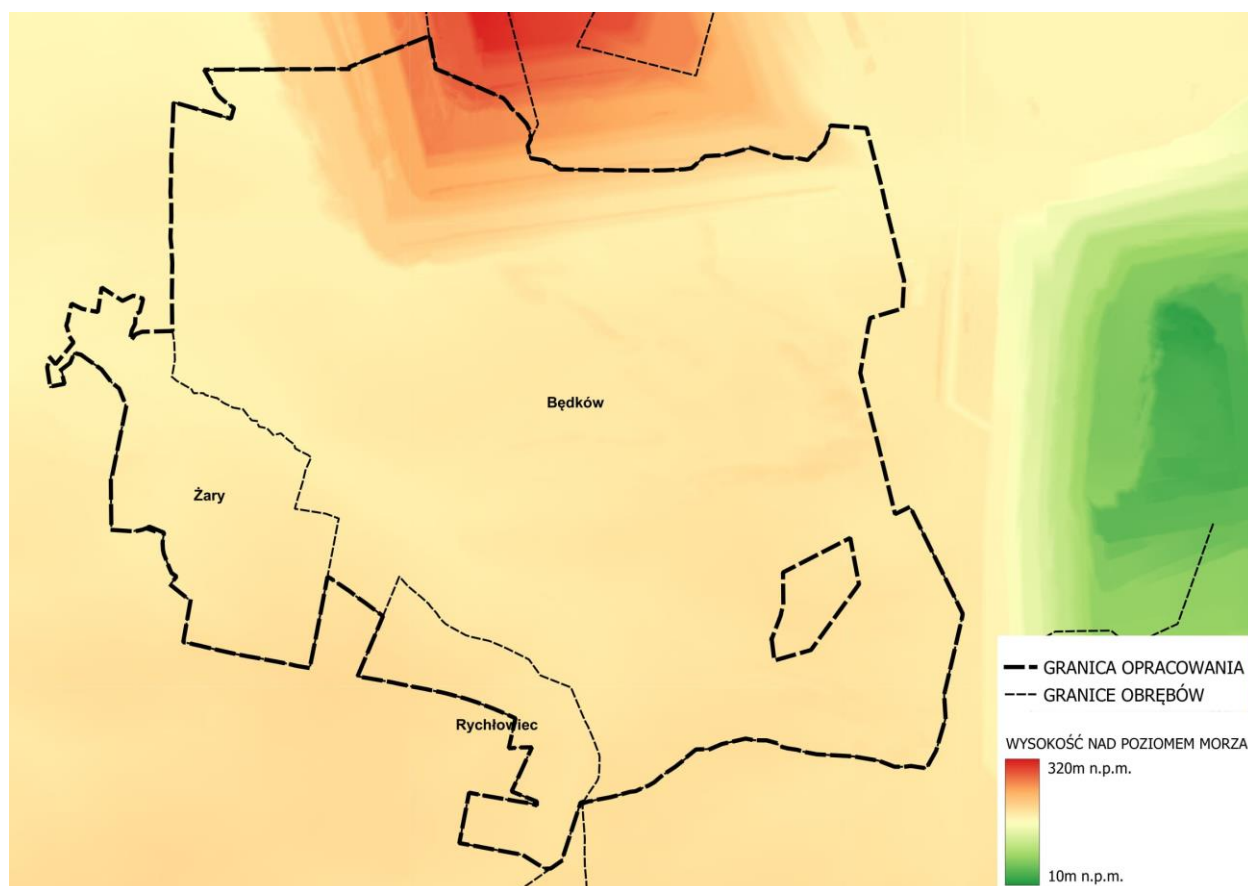
Gmina Rząśnia, zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski opracowanym przez J. Kondrackiego położona jest w obrębie dwóch jednostek: Kotliny Szczercowskiej w północnej części Gminy i Wysoczyzny Bełchatowskiej na jej południu. Obszar objęty opracowaniem ekofizjograficznym znajduje się prawie w całości w granicach Kotliny Szczercowskiej.

W rzeźbie rozległej, równinnej Kotliny Szczercowskiej (170 – 180 m n.p.m.) wyróżniają się doliny rzek Krasówki i Niecieczy. Są to rozległe doliny o płaskich i szerokich dnach oraz długich stokach o zatartych krawędziach. Od warstwy 180 m n.p.m., przebiegającej przez obszar opracowania, na północ od Kolonii Będków, teren łagodnie wznosi się w kierunku południowym, osiągając swoje maksymalne wysokości w paśmie pagórków moreny czołowej znajdujących się przy południowej granicy Gminy.

Na przeważającej części Gminy (ok. 70%) występuje typ rzeźby płaskorówninnej, natomiast pozostałe ok. 30% jej powierzchni to rzeźba niskofalista i niskopagórkowata.

W następstwie rozpoczęcia eksploatacji węgla brunatnego z Pola Szczerców w ramach Kotliny Szczercowskiej doszło do znacznych przeobrażeń i przekształceń rzeźby terenu. W części północnej Gminy zostało uformowane zwałowisko zewnętrzne, którego powstanie wiązało się z przekształceniem rzeźby terenu na przestrzeni ok. 900 ha. Południowa część obszaru zwałowiska znajduje się w granicach opracowania. Zwałowisko stanowi wyraźną dominantę w płaskim krajobrazie Kotliny. Zwałowisko osiągnęło swoją docelową wysokość. W śródowo-wschodniej części Gminy, przy granicy z gminą Kleszczów, powstało wyrobisko górnicze (wykop udostępniający) złoża węgla brunatnego. W związku z jego powstaniem przekształceniu uległa powierzchnia ok. 500 ha. Wyrobisko powstało na terenie jednostek osadniczych: Zabrzezie i Ścięgna, które zostały zlikwidowane w związku z przekształceniami terenu. Przebudowie uległo również koryto rzeki Krasówki. Rzeźba terenu w granicach wyrobiska oraz zwałowiska będzie ulegać przekształceniom do czasu zakończenia eksploatacji surowca oraz rekultywacji terenów pokopalnianych.

Rys. 1. Ukształtowanie terenu

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://mapy.geoportal.gov.pl>

Pod względem geologicznym obszar Gminy leży na pograniczu dwóch dużych jednostek strukturalnych: monokliny śląsko-krakowskiej i niecki szczecińsko-łódzko-miechowskiej. W strukturach geologicznych znaleźć można jurajskie, kredowe oraz trzecio i czwartorzędowe utwory. Za najstarsze podłoże uznaje się utwory mezozoiczne - jury i kredy, które wykształciły się w postaci wapieni, piaskowców marglistych i margli. W wyniku ruchów tektonicznych powstał zapadliskowy rów tektoniczny w rejonie Kleszczowa. Zachodni fragment rowu tektonicznego wchodzi na część terenu gminy. W niewielkiej odległości od obszaru opracowania, w okolicach Broszęcina, głębokość rowu wynosi ok. 60 m. W rowie tektonicznym osadzone zostały utwory trzeciorzędowe o dużej miąższości, w tym węgiel brunatny.

Wody powierzchniowe

Obszar analizy znajduje się w całości w dorzeczu Odry, w obrębie zlewni rzeki Widawki. Głównymi rzekami przepływającymi przez teren gminy są Nieciecz i Krasówka. Rzeka Nieciecz przepływa przez południowo-zachodnią część opracowania. Większość powierzchni gminy leży w zlewni rzeki Niecieczy. Rzeka Nieciecz ma swoje źródła w rejonie Gawłowa, przy południowej granicy gminy Rząśnia. Całkowita długość rzeki wynosi 42,8 km. Swoje ujście do rzeki Widawki ma 10,4 km poniżej miejscowości Widawa. Przez teren gminy Rząśnia rzeka płynie jedynie w swoim górnym odcinku. Na terenie gminy mają również swoje źródłowe odcinki liczne drobne prawobrzeżne dopływy Niecieczy. Sieć rzeczna w dorzeczu Niecieczy jest niezwykle zawikłana. Szerokie, podmokłe, miejscami zatorfione doliny są pocięte siecią rowów melioracyjnych. W efekcie występują liczne połączenia z sąsiednimi zlewniami poprzez rowy m.in. z dorzecziami Krasówki i Wierznicy. Teren gminy i tym samym obszar opracowania jest bardzo ubogi w naturalne zbiorniki i oczka wodne, wypełniające zagłębienia teren.

W ramach gminy Rzaśnia występują trzy jednolite części wód powierzchniowych (JCW): Krasówka, Nieciecz i Wierznica. Wszystkie znajdują się poza granicami przedmiotowego obszaru.

Realizacja zwałowiska i wyrobiska spowodowała zmniejszenie powierzchni wód stojących poprzez zmianę użytkowania terenu. Między innymi część stawów w miejscowości Stróża została zajęta pod wyrobisko. Powierzchnia wód może się również zmniejszyć na skutek oddziaływania leja depresyjnego. Rezerwuarem wody były niegdyś tereny podmokłe i bagiennie występujące na terenie szerokich i płaskich dolin rzecznych. Przeprowadzenie melioracji spowodowało zmianę warunków wodnych na terenie dolin i oraz radykalnie zmniejszyło powierzchnię terenów podmokłych i bagiennych.

Zgodnie z informacjami zawartymi na mapach zagrożenia powodziowego opublikowanymi przez Krajowy Zarząd Gospodarki, teren opracowania nie jest zagrożony zalaniem wodami powodziowymi.

Wody podziemne

Przeważająca część obszaru opracowania zlokalizowana jest w obrębie jednostki hydrogeologicznej 1abQIII/J3. Niewielki, północno-zachodni, fragment opracowania obejmuje jednostka 5aJ3III.

Obszar gminy Rzaśnia pod względem potencjalnej wydajności studni wierconych posiada korzystne uwarunkowania. Dominują obszary o wydajności potencjalnej $>70 \text{ m}^3/24\text{h}$. Nieco gorsze warunki występują w zachodnim fragmencie terenu – $50-70 \text{ m}^3/24\text{h}$.

Zasoby dyspozycyjne wód podziemnych gminy Rzaśnia zaliczone zostały do obszaru Widawka (P-IV). Jest to jednostka o powierzchni $2\,416 \text{ km}^2$. Jej zasoby określono na $342\,720 \text{ m}^3/24\text{h}$. Zgodnie z dokumentacją hydrogeologiczną opracowaną w 2004 r. w celu ustalenia zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych zlewni Widawki ze zlewnią Warty poniżej ujścia Widawki do zbiornika Jeziorsko włącznie określono je na $469\,560 \text{ m}^3/24\text{h}$.

Na terenie gminy Rzaśnia występują dwa użytkowe poziomy wodonośne czwartorzędowy i kredowo – jurajski pozostające we wzajemnym kontakcie hydraulicznym. W obrębie poziomu kredowo-jurajskiego znajdują się dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych:

- GZWP nr 326 Częstochowa wydzielony jest w utworach jury górnej,
- GZWP nr 408 Niecka Miechowska jest wydzielony w utworach kredy górnej.

Odwadnianie kopalni powoduje obniżenie zwierciadła wód podziemnych w poziomie mezozoicznym, zmianę kierunku przepływu wód podziemnych oraz zmniejszenie drenażu wód przez rzeki Widawkę oraz Wartę. Wzrasta natomiast wielkość przesiąkania pionowego wód z poziomu czwartorzędowego do poziomu trzeciorzędowo-mezozoicznego, a zwiększony odpływ podziemny z obszaru zbiorników zasila w znacznej części system odwadniania Pola Belchatów i Pola Szczerców

Komunalne ujęcie wody w Rzaśni, posiadające zatwierdzone zasoby w kategorii "B" w ilości $Q_e = 375 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $S = 12,0-50,5 \text{ m}$, ujmuje wody podziemne górnej jury, składa się z pięciu studni:

studnia nr I o głębokości 139 m, wodę nawiercono na głębokości 64,0 m, a zwierciadło wody ustabilizowało się na głębokości 12,98 m, wydajność eksploatacyjna studni: $121,2 \text{ m}^3/\text{h}$, przy depresji 6,6 m, rzędna wysokościowa – 206,37 m n.p.m.,

studnia nr II o głębokości 140 m, wodę nawiercono na głębokości 31,0 m, a zwierciadło wody ustabilizowało się na głębokości 11,9 m, wydajność eksploatacyjna studni: $129,0 \text{ m}^3/\text{h}$, przy depresji 26,0 m, rzędna wysokościowa – 205,13 m n.p.m.,

studnia nr III o głębokości 140 m, wodę nawiercono na głębokości 49,0 m, a zwierciadło wody ustabilizowało się na głębokości 8,95 m, wydajność eksploatacyjna studni: $77,65 \text{ m}^3/\text{h}$, przy depresji 61,0 m, rzędna wysokościowa – 202,44 m n.p.m.,

studnia nr IV o głębokości 137 m, wodę nawiercono na głębokości 20,0 m, a zwierciadło wody ustabilizowało się na głębokości 12,68 m, wydajność eksploatacyjna studni: $31,15 \text{ m}^3/\text{h}$, przy depresji 61,92 m, rzędna wysokościowa – 206,02 m n.p.m. (zgodnie z Operatem wodnoprawnym na szczególne korzystanie z wód w zakresie poboru wód podziemnych z wielootworowego ujęcia oraz odprowadzenia wód popłucznych z filtrów odzłaziaczy na terenie ujęcia wody w Rzaśni otwór studzienny nr IV jest nieczynny, nieuzbrojony - bez obudowy),

studnia nr V o głębokości 140 m, wodę nawiercono na głębokości 34,0 m, a zwierciadło wody ustabilizowało się na głębokości 12,91 m, wydajność eksploatacyjna studni: 220,0 m³/h, przy depresji 20,3 m, rzędna wysokościowa – 205,94 m n.p.m.

Podstawowym parametrem wykorzystywanym w górnictwie, określającym wpływ odkrywki na stosunki wodne jest pojęcie leja depresji i obszaru leja depresji. Definiuje się tak obszar, na którym lustro wody trwale obniżyło się w wyniku odwodnienia o co najmniej 1,0 m w stosunku do stanu wyjściowego. Wielkość leja zmienia się wraz z czasem odwadniania i postępującym wydobywaniem węgla. Grzegorz Malina i Gabriela Niezgoda podają, że w 2008 roku depresja zwierciadła wód podziemnych w obrębie złoża Bełchatów wynosiła 285 m, natomiast powierzchnia odwadniania 2 940 ha. W obrębie złoża „Szczerców” depresja w 2009 r. wynosiła 162 m, a powierzchnia odwadniania 1 110 ha. Raport o Oddziaływaniu Zakładu Górniczego KWB Bełchatów na Środowisko z 2009 roku podaje, że lej depresji w 2008 r. wynosił 732 km², tj. około 7–9 km od centrum odwadniania w kierunkach zachodnim, wschodnim i południowym oraz około 3–4 km w kierunku północnym. Największy rozwój leja depresji wystąpił na początku odwadniania złoża Bełchatów oraz wraz z uruchomieniem odwadniania złoża Szczerców. Obecnie, zgodnie z zakresem prac wydobywczych, zasięg leja depresji zmniejsza się po stronie wschodniej, a zwiększa po zachodniej. Paczyński i Sadurski wskazywali w 2007 roku na ciągły rozwój leja depresji.

W kompleksie skał mezozoicznych w 1992 r. (a więc tylko dla złoża Bełchatów) obejmował on powierzchnię ponad 635 km² i z racji kształtu złoża miał kształt elipsy o wymiarach 40 km (oś W–E) i 20 km (oś S–N). Wilczyński na podstawie obserwacji i badań pracowników naukowych Państwowego Instytutu Hydrologiczno-Meteorologicznego podaje, że zasięg leja depresyjnego w latach 1976–2004 wynosił 438 km², ale od 1992 roku, w związku z uruchomieniem odkrywki „Szczerców”, przyrost zasięgu leja jest znacznie szybszy i w 2010 r. objął już obszar o powierzchni 722 km². Podobny obszar dla 2008 roku podali Malina i Niezgoda, wskazując na mniejszą ekspozycję leja w kierunku północnym.

Gmina Rzęśnia znajduje się w obrębie Jednolitych Części Wód Podziemnych: GW600082 i GW600083, przy czym obszar objętym opracowaniem ekofizjograficznym znajduje się w całości w obrębie JCWPd nr 83. Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”:

JCWPd	Kod UE	Powierzchnia [km ²]	Dorzecze	Stan	Ryzyko	OBJECTID	Shape	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Stan ogólny	Region wodny	Stratygrafia i typ obszaru wodonośnego
83	PLGW600083	2415.8	Odra	slabyzagrozona		143	Polygon	dobry	slaby	slaby	region wodny Warty	czwartorzęd (porowy); neogen (porowy); kreda (szczelnowo-porowy); jura (szczelnowo-krasowy);

Źródło: <https://wody.isok.gov.pl/imap>

Stan JCWPd nr 83 uznany został za słaby ze względu na jej stan ilościowy. Główną presją są odwodnienia górnicze KWB Bełchatów, które znacznie przekraczają zasoby dostępne do zagospodarowania (22 % zasobów dostępnych). Pobór z ujęć stanowi tylko 14% zasobów dostępnych. Odwodnienie głębokich odkrywek kopalni znacznie zaburzyło stosunki wodne w południowej części JCWPd.

Powierzchnia leja depresji stanowi 565 km², co stanowi 23% powierzchni JCWPd. Dodatkowo, w strefie aktywnej wymiany wód podziemnych, występuje zagrożenie ascencją wód słonych z rejonu wysadu Dębina. Dlatego też całą JCWPd uznano za zagrożoną.

Podstawowym parametrem wykorzystywanym w górnictwie, określającym wpływ odkrywki na stosunki wodne jest pojęcie leja depresji i obszaru leja depresji. Definiuje się tak obszar, na którym lustro wody trwale obniżyło się w wyniku odwodnienia o co najmniej 1,0 m w stosunku do stanu wyjściowego. Wielkość leja zmienia się wraz z czasem odwadniania i postępującym wydobywaniem węgla. W 2008 roku depresja zwierciadła wód podziemnych w obrębie złoża Bełchatów wynosiła 285 m, natomiast powierzchnia odwadniania 2 940 ha. W obrębie złoża „Szczerców” depresja w 2009 r. wynosiła 162 m, a powierzchnia odwadniania 1 110 ha. Raport o Oddziaływaniu Zakładu Górniczego KWB Bełchatów na Środowisko z 2009 roku podaje, że lej depresji w 2008 r. wynosił 732 km², tj.

około 7–9 km od centrum odwadniania w kierunkach zachodnim, wschodnim i południowym oraz około 3–4 km w kierunku północnym. Największy rozwój leja depresji wystąpił na początku odwadniania złoża Bełchatów oraz wraz z uruchomieniem odwadniania złoża Szczerców.

Surowce mineralne

W granicach Gminy Rząśnia znajdują się następujące udokumentowane złoża kopalin:

- złożo Bełchatów – pole Szczerców – złożo węgla brunatnego eksploatowane zgodnie z Koncesją Nr 25/97 na wydobywanie węgla brunatnego i kopalin towarzyszących wydana przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w dniu 1 października 1997 r., z terminem ważności koncesji do 17 września 2038 r. Złożo położone jest w granicach obrębów geodezyjnych: Będków, Zielęcin, Stróża, Ściegna i Zabrzezie, na terenie gminy znajduje się część złoża. Zasoby bilansowe złoża według stanu na dzień 31.12.2021 r. wynoszą 636 267 tys. ton.,
- złożo Kodrań – wstępnie rozpoznane złożo piasków kwarcowych do produkcji cegły wapienno-piaskowej o powierzchni 75,575 ha, zlokalizowane w obrębach geodezyjnych Broszęcin, Kolonia Broszęcin i Kodrań-Kopy. Zasoby bilansowe złoża według stanu na dzień 31.12.2021 r. wynoszą 3 020 tys. m³.

Tab. 1. Udokumentowane złoża w rejonie gminy Rząśnia

Lp	Nazwa złoża	Kopaliny	Forma złoża	Stan zagospodarowania	Sposób i system eksploatacji	Powierzchnia
1	Bełchatów – pole Szczerców	węgiel brunatny	pokładowa	złożo zagospodarowane	odkrywkowy	1369,3
2	Kodrań	piaski kwarcowe d/p cegły wap-piaskowe	wydma	złożo rozpoznane wstępnie		75,575

Zródło: opracowanie własne na podstawie <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>

Warunki glebowe

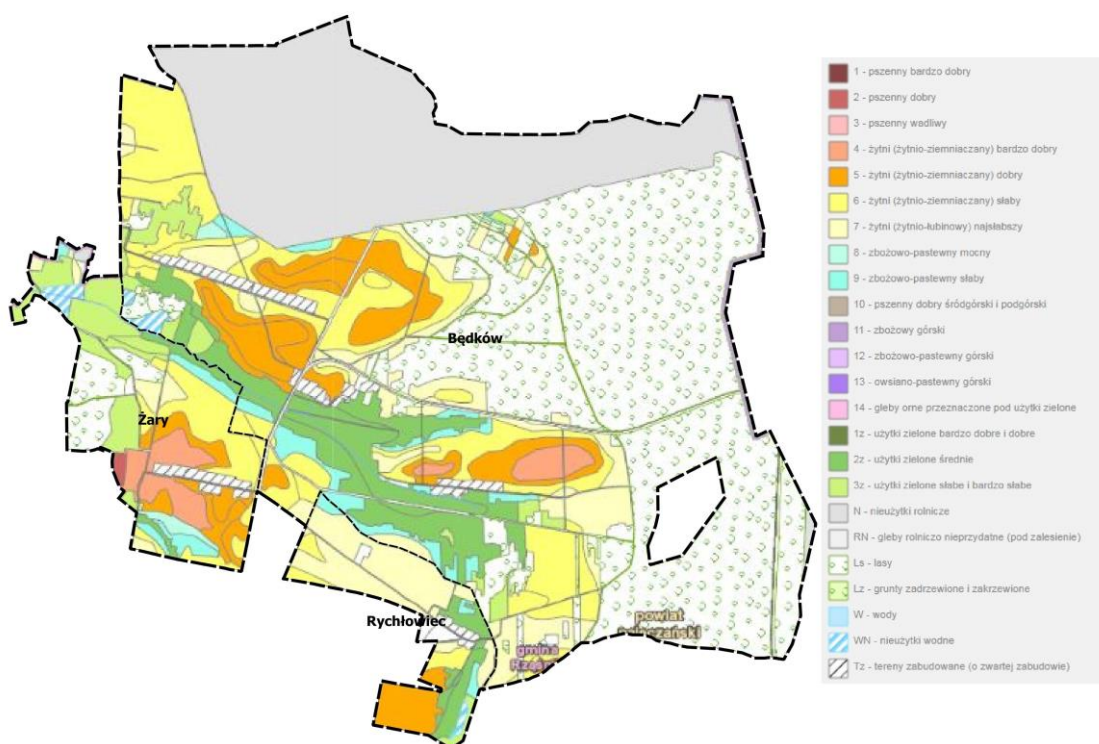
Zarówno obszar opracowania, jak i cała gmina Rząśnia, cechują się stosunkowo słabymi warunkami glebowymi. Decydujący wpływ na jakość gleb wywiera budowa geologiczna warstw przypowierzchniowych. Negatywną cechą tych gleb jest słabe lub okresowe uwilgotnienie oraz ich stosunkowo duża kwasowość. Na terenie gminy warstwę przypowierzchniową budują osady czwartorzędowe pochodzenia lodowcowego oraz młodsze, holocenijskie pochodzenia eolicznego i rzecznoego. Miąższość tych utworów na terenie gminy jest zmienna i kształtuje się w granicach od kilkunastu metrów na południu do około 100 m w części północnej. W związku z uwarunkowaniami podłoża na terenie gminy Rząśnia występują gleby różnego pochodzenia i składu mineralnego, wśród których zdecydowanie przeważają gleby biellicowe. Negatywną cechą tych gleb jest słabe lub okresowe uwilgotnienie oraz ich stosunkowo duża kwasowość. Należą one ogólnie do gleb słabych. Dominują gleby klas V i VI. W miejscach gdzie w podłożu występują utwory gliniaste wykształciły się gleby o najwyższych wartościach bonitacyjnych na terenie gminy. Są to gleby klas bonitacyjnych IVa i III. Zlokalizowane są na niewielkich powierzchniach w środkowej i południowej części gminy, przy czym gleby o najwyższej bonitacji kl. III koncentrują się głównie w rejonie miejscowości Żary, Rząśnia i Biała.

Z tak niską wartością gleb wiążą się kompleksy przydatności rolniczej. Dominującymi kompleksami występującymi na terenie gminy są kompleksy żytnie słabe i bardzo słabe. Tam, gdzie bonitacja gleb jest wyższa występują kompleksy żytnie dobre i bardzo dobre oraz kompleksy zbożowo pastewne mocne i słabe.

Po realizacji zwałowiska i wyrobiska powierzchnia gruntów orných zmniejszyła się do 5 296 ha, zaś użytków zielonych do 1 209 ha, a tym samym uległa znacznemu zmniejszeniu rolnicza przestrzeń produkcyjna. Pod zwałowisko zewnętrzne i wyrobisko zostało zajętych 533 ha użytków rolnych. Pokrywy glebowe na tym terenie uległy zniszczeniu mechanicznemu. Są to jednak grunty klas V i VI, których przydatność rolnicza jest niska. W związku z uruchomieniem eksploatacji węgla w Odkrywce Belchatów w warunkach glebowych na terenie gminy nastąpiły niekorzystne zmiany prowadzące do obniżenia ich wartości. Eksploatacja węgla brunatnego z Odkrywki Belchatów, poprzez stałe prowadzenie odwodnienia, spowodowała powstanie leja depresyjnego, co zakłóciło równowagę stosunków wodnych w glebach. Rozwój leja depresyjnego sukcesywnie obejmował tereny gminy. Według leja depresji $S = 1\text{m}$ na 2008r. praktycznie cała gmina znajdowała się w jego zasięgu poza niewielkim skrawkiem w południowo – zachodniej części gminy. Uruchomienie eksploatacji z Pola Szczerców spowodowało dalsze przesuwanie się jego zasięgu w kierunku zachodnim, a na terenie gminy zwiększył się poziom depresji.

Powstanie leja powoduje obniżenie wartości gruntów i ich przydatności rolniczej. Następuje to na skutek obniżenia poziomu wody gruntowej, co pogarsza warunki bytowania roślin.

Rys. 2. Kompleksy przydatności rolniczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://geoportal.lodzkie.pl/imap/>

Warunki klimatyczne

Warunki klimatyczne w rejonie gminy Rząśnia są charakterystyczne dla Nizy Polskiej. Na kształtowanie klimatu na obszarze, w przeważającej części roku, wpływa równoleżnikowa cyrkulacja mas powietrza. Charakterystycznym dla klimatu środkowej Polski jest duża zmienność elementów meteorologicznych w czasie oraz niewielkie zróżnicowanie w przestrzeni. Średnia wielkość opadu atmosferycznego wynosi 550-600 mm rocznie. Maksimum opadów przypada w okresie letnim i wynosi ok. 77-79 mm, natomiast najniższe miesięczne sumy opadów występują w lutym. Średnia roczna temperatura w rejonie gminy Rząśnia kształtuje się na poziomie ok. 8 °C. Przyjmuje się, iż długość okresu wegetacyjnego wynosi ok 213 dni. Roczny przebieg częstości kierunków wiatru wykazuje sezonową zmienność. W chłodnych miesiącach przeważa południowo-zachodni kierunek wiatru, a od lipca do października zachodni i północno-zachodni. Średnie roczne prędkości wiatru są

zbliżone do tych odnotowywanych dla obszaru całej Polski. Maksymalne prędkości występują przeważnie zimą i wiosną.

Ze względu na płaską powierzchnię wysoczyzny, przeważająca część Gminy charakteryzuje się dobrymi lub przeciętnymi warunkami solarnymi, termicznymi i wilgotnościowymi oraz bardzo dobrymi warunkami przewietrzania terenu. Najmniej korzystnymi warunkami klimatycznymi odznaczają się doliny i obniżenia. Jest to związane między innymi ze zjawiskiem inwersji termicznej i stagnacji chłodnego, wilgotnego powietrza oraz gorszymi warunkami solarnymi.

Ze względu na bliskie sąsiedztwo Elektrowni Bełchatów, istotniejsze od warunków klimatycznych stają się dla obszaru warunki aerosanitarne. Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy, jest zlokalizowana w bliskim sąsiedztwie Elektrownia Bełchatów, której funkcjonowanie wiąże się ze spalaniem dużej ilości węgla brunatnego, co przekłada się na zwiększoną ilość emisji pyłów SO₂, NO₂ i CO do atmosfery. Ważną rolę odgrywa tu pionowa struktura termiczna warstw powietrza oraz słabe prędkości wiatru, które kształtują niekorzystne warunki rozpraszania zanieczyszczeń.

Warunki aerosanitarne na obszarze objętym opracowaniem ekofizjograficznym mają również wpływ:

- zwiększony stopień zapylenia w rejonie zwałowiska zewnętrznego i w rejonie wyrobiska,
- emisja punktowa z emitorów technologicznych i kotłowni lokalnych,
- emisja niska z indywidualnych systemów grzewczych,
- emisja liniowa – komunikacyjna.

Świat roślinny i świat zwierzęcy

Znaczna część szaty roślinnej na terenie gminy została zmieniona i przekształcona. Składa się na nią roślinność lasów, łąk, pastwisk oraz zespoły synantropijne, w tym: segetalnej (związane z terenami upraw) i ruderalne (związane z przestrzeniami zurbanizowanymi). Grunty leśne zajmują obszar ok. 804 ha, stanowiąc 9,3% powierzchni gruntów w gminie. Wskaźnik lesistości gminy zmniejszył się po rozpoczęciu eksploatacji „Pola Szczerców” – na części lasów ulokowane zostało zwałowisko zewnętrzne nadkładu. Najwięcej lasów znajduje się w północnej i środkowej części gminy. Ciągną się one pasem w przybliżeniu wzdłuż działu wodnego od Broszęcina po Zielęcín. Obecnie największe kompleksy lasów znajdują się w centralnej części gminy. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, w domieszce występują brzoza i dąb oraz sporadycznie świerk i jodła. Na terenach o wysokim poziomie wód gruntowych, występują siedliska boru wilgotnego (Bw), boru mieszanego wilgotnego (BMw), lasu wilgotnego (Lw) i olsu jesionowego (Olj). W części wyżej położonej występują siedliska boru świeżego (Sśw) i boru suchego (Bs). Tereny leśne w obrębie gminy są uznane za lasy ochronne. Tymczasem lasy te ulegają i będą nadal ulegać degradacji na skutek oddziaływania różnych czynników. Szczególnej degradacji ulegną lasy i gleby leśne na terenach pomocniczych w pasie otaczającym wyrobisko i zwałowisko zewnętrzne nadkładu o szerokości 100 do 500 m. Z uwagi na pogłębiający się deficyt wód związany z oddziaływaniem leja depresyjnego może pogorszyć się stan lasów spowodowany spowolnieniem procesów rozwojowych i ograniczenie przyrostu biologicznego masy. Największe szkody powstają w lasach występujących na siedliskach wilgotnych i w drzewostanach starszych klas wieku. Obok skutków oddziaływania leja lasy odczuwają skutki oddziaływania emisji z Elektrowni Bełchatów.

Do cennych, nieleśnych, ekosystemów, zaliczyć należy również zespoły roślinności łąkowej, występujące w dolinach rzek, mniejszych cieków oraz w naturalnych obniżeniach terenu. Zbiorowiska te odznaczają się szczególnymi walorami przyrodniczymi, umożliwiając zachowanie dużej bioróżnorodności oraz pełni funkcje wodno- i glebochronne, hydrologiczne, klimatyczno-higieniczne i krajobrazowe. Specyficznymi walorami przyrodniczymi odznaczają się, występujące głównie w dolinach cieków, rzadziej w zagłębieniach bezodpływowych, zespoły roślinności szuwarowo-torfowiskowej. Stwarzają one dogodne warunki bytowania dla bogatego zespołu zwierząt, związanych ze środowiskiem wodno-błotnym. Grupą wykazującą silną ekspansję są rośliny synantropijne tj. związane z siedliskami stworzonymi przez człowieka (np. pola, ogrody, nieużytki, drogi, podwórza, śmietniki). Tereny użytkowane rolniczo (pola i sady) są specyficznym typem biocenozy, charakteryzującym się z reguły znacznym uproszczeniem pod względem składu gatunkowego, w porównaniu z biocenozą naturalną.

Występującą na terenie gminy fauna jest typowa dla strefy polski środkowej charakterystyczna dla ekotypów leśnych, łąkowych, polnych, odłogowanych wodnych i torfowiskowo – bagiennych. Poszczególne gatunki zwierząt związane są z określonymi ekosystemami krajobrazami, w tym: leśnym, dolinami rzecznyymi, zbiornikami wodnymi (sztucznymi i naturalnymi) oraz krajobrazem wiejsko-rolniczym. W faunie borów, zwłaszcza suchych, znaczny udział mają gatunki owadów, związanych pokarmowo z sosną (przy czym wiele z nich to znane szkodniki lasów). Występują tu również typowe dla Polski środkowej gatunki płazów (np. ropucha szara, kumak nizinny, traszka zwyczajna i grzebieniasta) i gadów (w tym: jaszczurka zwinka, która zasiedla suche i nasłonecznione okrajki borów, padalec, żmija zygzakowata, a na terenach wilgotnych zaskroniec). Fauna ssaków jest bardzo zróżnicowana, występują tu bowiem zarówno duże parzystokopytne, jak i drobne ssaki. Dość pospolicie spotyka się tu sarny i dziki. Z rzędu ssaków owadożernych występuje: jeż, kret, ryjówka, a wśród gryzoni można spotkać: bobry, nornice rude, myszy leśne, myszy zaroślowe i wiewiórki rude.

W obrębie zwałowiska, którego część znajduje się w granicach opracowania, do końca 2020 roku w ramach działań rekultywacyjnych posadzano na niej ponad 4 mln drzew, dbając tym samym o bioróżnorodność. Powierzchnię góry pokrywa również dużo roślin trawiastych, a wśród zwierząt żyjących na zwałowisku można spotkać liczne stada saren, dziki, zające czy lisy. Wśród ptaków przeważają gatunki odkrytych terenów polnych i łąkowych. Na górze można spotkać między innymi: skowronka, świergotka polnego i drzewnego, kuropatwę czy bażanta. Nieuformowane fragmenty wierzchowiny od lat zasiedlają dwie pary rzadkiej sieweczki obroźnej. Ponadto, występują także kruki, myszołowy, pustułki, czy żurawie.

2.2. Ustanowione formy ochrony przyrody, w tym obszary Natura 2000

W granicach obszaru objętego analizą nie występują żadne formy ochrony przyrody wymienione w art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2014 r. *o ochronie przyrody*.

W związku z powyższym, na przedmiotowym obszarze nie stwierdzono (na podstawie przeglądu dostępnej literatury) występowania siedlisk ani gatunków chronionych. Ponadto, zagospodarowanie terenu w obszarze objętym planem nie będzie źródłem oddziaływań, które mogą wpłynąć negatywnie na cele i przedmiot ochrony oraz integralność m.in. obszarów Natura 2000.

Wszystkie odległości od granic obszaru objętego *miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla obrębów Będków, Żary, Rychłowiec, gmina Rzęśnia*.

Tab. 2. Obszary chronione położone w rejonie analizowanego obszaru – do 20,0 km od granic obszaru opracowania

Nazwa	Odległość od granic obszaru [km]
Rezerwaty	
Murowaniec	9.17
Mokry Las	13.36
Łuszczanowice	14.90
Dąbrowa w Niżankowicach	18.47
Parki Krajobrazowe	
Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki	14.54
Załęczański Park Krajobrazowy - otulina	15.43
Załęczański Park Krajobrazowy	
Obszary Chronionego Krajobrazu	
Doliny Widawki	6.36
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	
Osjakowski	15.03
Działoszyński	16.73
Renesansowe założenie Pałacowo-Parkowe	18.44

w Działoszynie	
Użytki ekologiczne (do 10 km)	
brak nazwy	6.55
Oczko /1/	7.18
brak nazwy	7.41
brak nazwy	7.52
brak nazwy	7.71
brak nazwy	7.83
brak nazwy	8.24
brak nazwy	8.40
brak nazwy	8.63
brak nazwy	8.64
brak nazwy	8.66
brak nazwy	8.87
brak nazwy	8.99
brak nazwy	9.02
brak nazwy	9.11
Oczko /2/	9.13
brak nazwy	9.18
brak nazwy	9.25
brak nazwy	9.57
brak nazwy	9.98
Natura 2000 – Specjalne Obszary Ochrony	
Święte Ługi PLH100036	13.59
Załęczański Łuk Warty PLH100007	17.63

Źródło: Geoserwis GDOŚ www.geoserwis.gdos.gov.pl.

Nie stwierdzono (na podstawie przeglądu dostępnej literatury) występowania siedlisk ani gatunków chronionych w granicach obszaru objętego projektem Planu wskazanych m.in. w:

- 1) rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409);
- 2) rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183);
- 3) rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408).

2.3. Powiązania przyrodnicze obszaru objętego analizą z terenami sąsiednimi

Sieć powiązań ekologicznych to zespół spójnych pod względem przestrzennym obszarów o wartościowych zasobach i wysokich walorach przyrodniczych, możliwie mało przekształconych, posiadających naturalny charakter, dzięki czemu w ich obrębie zachowana jest ciągłość procesów przyrodniczych warunkująca prawidłowe egzystowanie środowiska. System ten tworzą głównie tereny dolin, stanowiące korytarze, za pomocą których powiązane są ze sobą strefy węzłowe – płaty ekologiczne, tj.: większe skupiska zbiorowisk leśnych, łąk oraz terenów podmokłych. Celem wyznaczenia sieci korytarzy ekologicznych jest przeciwdziałanie izolacji najcenniejszych przyrodniczo obszarów, a tym samym umożliwienie migracji zwierząt i roślin w skali Polski i Europy oraz ochrona i odbudowa bioróżnorodności. Tylko spójny system może umożliwić przemieszczanie się fauny i flory oraz spełnić zadania zrównoważonego rozwoju.

Teren gminy jest funkcjonalnie i przestrzennie związany z zespołem górniczym Bełchatów, zarówno w zakresie możliwości rozwoju jak i ograniczeń wynikających z oddziaływania kopalni. Działalność eksploatacyjna powoduje radykalne zmiany w środowisku związane z przekształceniem znacznej powierzchni terenu gminy, zmianą warunków wodnych, oddziaływaniem na warunki glebowe, aerosanitarne i akustyczne, co wpłynie również na społeczno-gospodarcze warunki życia mieszkańców gminy. W następstwie rozpoczęcia eksploatacji węgla brunatnego z Pola Szczerców

w ramach Kotliny Szczercowskiej doszło do znacznych przeobrażeń i przekształceń rzeźby terenu. W części północnej Gminy zostało uformowane zwałowisko zewnętrzne, którego powstanie wiązało się z przekształceniem rzeźby terenu na przestrzeni ok. 900 ha. Południowa część obszaru zwałowiska znajduje się w granicach opracowania.

Grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia zajmują obszar 1077 ha, stanowiąc 12,5% powierzchni gruntów w gminie. Wskaźnik lesistości gminy zmniejszył się po rozpoczęciu eksploatacji „Pola Szczerców” – na części lasów ulokowane zostało zwałowisko zewnętrzne nadkładu. Obecnie największe kompleksy lasów znajdują się w centralnej części gminy. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, w domieszce występują brzoza i dąb oraz sporadycznie świerk i jodła. Tereny leśne w obrębie gminy, za wyjątkiem terenów związanych z funkcjonowaniem kopalni, zostały uznane za lasy o charakterze ochronnym.

Do cennych ekosystemów, związanych z nieleśnymi formacjami, zaliczyć należy również zespoły roślinności łąkowej, występujące w dolinach rzek, mniejszych cieków oraz w naturalnych obniżeniach terenu. Zbiorowiska te odznaczają się szczególnymi walorami przyrodniczymi, umożliwiając zachowanie dużej bioróżnorodności oraz pełniąc funkcje wodno- i glebochronne, hydrologiczne, klimatyczno-higieniczne i krajobrazowe. Specyficznymi walorami przyrodniczymi odznaczają się, występujące głównie w dolinach cieków, rzadziej w zagłębieniach bezodpływowych, zespoły roślinności szuwarowo-torfowiskowej. Stwarzają one dogodne warunki bytowania dla bogatego zespołu zwierząt, związanych ze środowiskiem wodno-błotnym.

Na terenie gminy brak terenów o szczególnie cennych walorach środowiska przyrodniczego dlatego na jej terenie nie utworzono żadnej z form ochrony prawnej. Obszary takie występują w znacznej odległości od granic gminy.

2.4. Zagospodarowanie terenu i użytkowanie gruntów

Obszar objęty opracowaniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmuje obręb Będków, Żary, Rychłowiec, gminy Rzaśnia. Obejmuje on działki położone na północ od centralnej części gminy Rzaśnia.

W granicach projektu Planu znajduje się obszar o łącznej powierzchni ok. 1159,27 ha.

Teren opracowania obejmuje tereny rolnicze na których występuje zabudowa zagrodowa oraz zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w formie obszarów zabudowanych zlokalizowanych w pasmach przydrożnych. W jego granicach występują głównie grunty rolne niskiej klasy bonitacyjnej (klasa IV, V, VI) oraz użytki zielone klasy (IV, V, VI), jednakże w miejscowości Żary występuje zabudowa na glebach o wysokiej klasie bonitacyjnej.

W granicach obszaru nie występują obiekty chronione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* ani nie stwierdzono ochrony nadanej na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. *w sprawie ochrony gatunkowej roślin* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409), rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. *w sprawie ochrony gatunkowej grzybów* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. *w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183).

W obszarze zidentyfikowano obiekty chronione na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*. W granicach obszaru objętego projektem Planu zidentyfikowano stanowiska archeologiczne ujęte na Archeologicznym Zdjęciu Polski. Stanowiska archeologiczne znajdujące się w granicach projektu Planu:

- a) Ameryka, st. 79-47/68,
- b) Będków, st. 2/77-48/31,
- c) Będków, st. 3/77-48/32,
- d) Będków, st. 4/77-48/34,
- e) Będków, st. 5/77-48/35,
- f) Będków, st. 6/77-48/36,
- g) Będków, st. 7/77-48/37,
- h) Rychłowiec, st. 1/77-48/28,
- i) Rychłowiec, st. 2/77-48/29,
- j) Rychłowiec, st. 3/77-48/30,
- k) Rychłowiec, st. 4/78-48/80,

- l) Żary, st. 1/77-48/18,
- m) Rychłowiec, st. 6/78-48/71,
- n) Rychłowiec, st. 7/78-48/72,
- o) Rychłowiec, st. 5/78-48/73.

2.5. Istniejące problemy i zagrożenia środowiska istotne z punktu widzenia projektu mpzp, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie

Obecne zagospodarowanie i użytkowanie terenu zlokalizowanego w granicach obszaru opracowania nie stwarza poważnych zagrożeń dla środowiska analizowanego obszaru. Główne problemy i zagrożenia środowiska przyrodniczego wynikają na ogół z niewłaściwie prowadzonej działalności człowieka, zbyt intensywnej i niedostosowanej do naturalnych predyspozycji środowiska oraz stopnia jego odporności na degradację. Każda działalność człowieka zaburza pierwotną równowagę przyrodniczą, jednak w zależności od lokalnych uwarunkowań, sposobu i skali ich wykorzystania obecność człowieka może prowadzić do istotnych i trwałych zmian lub zmian mniej odczuwalnych i częściowo odwracalnych.

Obszar opracowania jest zagospodarowany rolniczo. W jego granicach występują głównie grunty rolne, łąki i pastwiska, lasy, zadrzewienia zabudowa zagrodowa, zabudowa jednorodzinna, usługowa, obszary górnicze. Przez teren opracowania przebiegają drogi wojewódzkie, gminne oraz powiatowe. Na część obszaru Planu znajduje się kopalnia węgla brunatnego.

W obszarze występują i planuje się realizacje zabudowy, której tereny podlegają ochronie na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w *sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*.

Częściowa lokalizacja na terenie gminy kopalni węgla brunatnego i bliskie sąsiedztwo elektrowni Bełchatów (największej w Europie elektrowni opalanej węglem brunatnym) powoduje, iż przedmiotowy teren znajduje się również w zasięgu bezpośredniego oddziaływania negatywnych zjawisk, związanych z przemysłem wydobywczym i energetycznym, do których poza wyżej wymienionymi elementami zaliczyć można procesy sejsmiczne oraz osiadanie gruntów. Skomplikowana budowa geologiczna, systematyczne odwadnianie górotworu oraz zdejmowanie dużych mas skalnych nadkładu jest powodem występowania wstrząsów sejsmicznych w rejonie omawianego przedsięwzięcia. Odwodnienie powoduje odprężanie warstw wodonośnych, jak również osuszanie górotworu zbudowanego głównie ze skał porowatych i szczelinowatych, co prowadzi do zmiany ich parametrów fizyko-mechanicznych oraz zmian w układzie naprężeń, to z kolei powoduje naruszenie równowagi naprężeniowo-deformacyjnej na strukturach tektonicznych. Wstrząsy sejsmiczne powstają w wyniku gwałtownego przemieszczenia, pęknięcia lub załamywania się warstw górotworu, którego wstrząs powoduje wyzwolenie energii sejsmicznej i jest źródłem emisji drgań sprężystych rozchodzących się w postaci fali sejsmicznej. Poziom intensywności zjawisk sejsmicznych jest bardzo zróżnicowany, od słabych, niewyczuwalnych przez ludzi, do dość silnych, które mogą powodować szkody w istniejącej zabudowie. Zgodnie z dokumentacją pt.: „Złoże Bełchatów Aktualizacja prognozy występowania wstrząsów sejsmicznych w rejonie Kopalni Bełchatów - dostosowanie Górniczej Skali intensywności Sejsmicznej (GSI - 2017) do zjawisk sejsmicznych rejestrowanych przez kopalnianą sieć sejsmologiczną - dokumentacja techniczna“, gmina Rzaśnia znajduje się w zasięgu oddziaływania kopalni Bełchatów. Opracowanie zawiera mapę stopni intensywności sejsmicznej według skali GSIS-2017. W obrysie granic Pola Bełchatów i Pola Szczerców mogą wystąpić drgania maksymalne w zakresie II, III i IV stopnia intensywności. Obszar objęty opracowaniem znajduje się w obszarze intensywności drgań w stopniu I i II. Nie przewiduje się wystąpienia znacznych uciążliwości dla terenów chronionych oraz osób z nich korzystających w sąsiedztwie. Występujących w obszarze ruch drogowy prowadzony drogami gminnymi, powiatowymi oraz drogą wojewódzką nr 483 nie powinien wpływać negatywnie na obszar opracowania.

Emisja hałasu może posiadać również charakter tymczasowy i krótkotrwały związany z prowadzeniem robót budowlanych na terenach istniejącej zabudowy, jak również projektowanej zabudowy. Czasowym źródłem hałasu mogą być również prace budowlane prowadzone w ramach dostosowania parametrów dróg publicznych do obowiązujących przepisów z zakresu dróg publicznych.

W granicach obszaru i jego bliskim sąsiedztwie nie występują obszary i obiekty podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*.

W obszarze zlokalizowane są stanowiska archeologiczne, dla których wskazano strefy ochrony archeologicznej w odległości 30,0 m od ich granic.

W granicach obszaru objętego planem nie występują obiekty mogące zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Występują one natomiast w jego bliskim sąsiedztwie – elektrownie wiatrowe. Źródła zanieczyszczeń poszczególnych komponentów środowiska (powietrza, wody, gleb) są identyczne jak na większości obszarów gmin wiejskich. Pochodzą one głównie spoza obszaru objętego Planem, z sąsiednich terenów o bardziej intensywnym sposobie zagospodarowania.

Nie stwierdzono również występowania historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

Syntetyczna ocena aktualnego stanu środowiska przyrodniczego analizowanego obszaru prowadzi do następujących wniosków:

- 1) jest to obszar o stopniu przekształcenia typowym dla terenów wiejskich użytkowanych rolniczo;
- 2) w obszarze występują grunty rolne III, IV, V i VI klas bonitacyjnych oraz łąki i pastwiska;
- 3) szata roślinna obszaru, jest typowa dla terenów wiejskich i nie posiada wysokich walorów przyrodniczych; w obszarze dominuje roślinność niska, segetalna z udziałem zieleni średniowysokiej i wysokiej;
- 4) w granicach obszaru nie występują tereny objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*, jak również nie stwierdzono w jego granicach występowania siedlisk gatunków zwierząt, gatunków roślin oraz grzybów chronionych;
- 5) istniejący stan bioróżnorodności jest wynikiem procesów przystosowania się świata organicznego do funkcjonowania w warunkach antropopresji i jest charakterystyczny dla gmin rolniczych Niżu Polskiego;
- 6) obszar analizy znajduje się w całości w dorzeczu Odry, w obrębie zlewni rzeki Widawki. Głównymi rzekami przepływającymi przez teren gminy są Nieciecz i Krasówka. Rzeka Nieciecz przepływa przez południowo-zachodnią część opracowania. Większość powierzchni gminy leży w zlewni rzeki Niecieczy.
- 7) w granicach obszaru zlokalizowane są rowy melioracyjne;
- 8) obszar znajduje się w zasięgu GZWP nr 326 „Częstochowa”;
- 9) w obszarze występują stanowiska archeologiczne, dla których w odległości 30,0 m obowiązują strefy ochrony archeologicznej;
- 10) warunki klimatu lokalnego są korzystne;
- 11) warunki gruntowo–wodne są korzystne;
- 12) obszar posiada dogodne warunki dla posadowienia zabudowy;
- 13) obszar posiada dobre połączenie komunikacyjne z głównymi ośrodkami regionu poprzez drogę wojewódzką oraz dobrze rozwiniętą sieć dróg powiatowych;
- 14) głównym źródłem uciążliwości akustycznej na obszar są urządzenia kopalni znajdujące się w strefie przylegającej do wyrobiska i zwałowiska. Podjęcie eksploatacji wpłynęło na zwiększenie wartości poziomu hałasu, szczególnie na terenach bezpośrednio przyległych, takich obszar analizy. Równie istotnym źródłem jest sąsiedztwo drogi wojewódzkiej nr 483 stanowiącej źródło hałasu oraz ewentualnych zanieczyszczeń gleby;
- 15) stan zanieczyszczenia powietrza kształtowany jest w wyniku emisji mającej źródła z budynków mieszkalnych i dróg znajdujących się na terenie objętym projektem Planu oraz obszarów znajdujących się poza jego granicami;
- 16) w obszarze nie stwierdzono występowania zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;
- 17) nie stwierdzono również występowania historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

W związku z istniejącym i projektowanym zainwestowaniem, główne problemy i zagrożenia środowiska, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, związane są z m.in.:

- 1) emisją hałasu;

- 2) emisją promieniowania elektromagnetycznego;
- 3) zanieczyszczeniem powietrza;
- 4) zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych;
- 5) degradacją gleb;
- 6) degradacją szaty roślinnej.

Hałas

Szkodliwość lub uciążliwość hałasu zależy od jego natężenia, częstotliwości, charakteru zmian w czasie, zawartości składowych niesłyszalnych oraz długości oddziaływania. W zależności od źródeł i miejsca występowania różni się hałas przemysłowy, komunikacyjny (hałas od środków transportu) oraz komunalny (hałas w pomieszczeniach mieszkalnych, użyteczności publicznej i na terenach wypoczynkowych).

Głównymi źródłami oddziaływań akustycznych na obszar są urządzenia kopalni znajdujące się w strefie przylegającej do wyrobiska i zwałowiska. Podjęcie eksploatacji wpłynęło na zwiększenie wartości poziomu hałasu, szczególnie na terenach bezpośrednio przyległych, takich obszar analizy. Jego głównymi źródłami są: koparki, przenośniki nadkładowe i węglowe, stacje napędowe przenośników, zwałowarki, sprzęt pomocniczy. W miejscowościach położonych najbliżej zwałowiska (Kodrań, Broszęcin, Kolonia Broszęcin, Będków, Kolonia Będków i Marcelin), w wyniku prac przy usypywaniu zwałowiska, może wystąpić pogorszenie klimatu akustycznego. Poza hałasem przemysłowym, na klimat akustyczny analizowanego obszaru wpływa również hałas komunikacyjny oraz komunalny. Zagrożenie hałasem stwarza droga wojewódzka Nr 483, na której zgodnie z danymi zarządcy drogi – GDDKiA, średni dobowy ruch roczny wynosi prawie 2,5 tys. pojazdów (odcinek Szczerców – Nowa Brzeźnicka). Fragment drogi znajduje się w granicach opracowania, w południowo-wschodniej części obszaru. Zagrożenie hałasem stwarza także, przebiegająca w południowej części gminy Rząśnia, linia kolejowa Nr 146 relacji Wyczerpy – Chorzew Siemkowie. Hałas powstający w wyniku eksploatacji szlaku kolejowego jest znacząco odczuwalny szczególnie w najbliższym otoczeniu torowisk i ze względu na znacząco odległość od analizowanego terenu, nie wpływa niekorzystnie na klimat akustyczny przedmiotowego obszaru. Natomiast hałas komunalny, czyli ten emitowany wewnątrz i na zewnątrz budynków mieszkalnych i komunalnych, nie odgrywa znaczącej roli na kształtowanie klimatu akustycznego obszaru.

Powietrze atmosferyczne

Jednym z najważniejszych wyznaczników jakości środowiska przyrodniczego jest czystość powietrza atmosferycznego. Zanieczyszczonym, nazywane jest w przypadku, gdy w dolnej warstwie atmosfery znajdują się substancje obce jej naturalnemu składowi lub występujące w ilości zagrażającej zdrowiu ludzkiemu oraz szkodliwej dla roślin i zwierząt.

Jakość powietrza atmosferycznego na terenie gminy Rząśnia kształtowana jest przez emisję pyłów i gazów. Źródłami zanieczyszczeń zlokalizowanymi na terenie gminy są:

- emisja punktowa – pochodząca z zorganizowanych źródeł w wyniku energetycznego spalania paliw i przemysłowych procesów technologicznych;
- emisja komunikacyjna (liniowa) – przebiegające przez obszar gminy trasy komunikacyjne stanowią liniowe źródła emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Zanieczyszczenia powietrza tworzą produkty spalania benzyn, olejów napędowych oraz w znacznie mniejszym stopniu gazu LPG. Do zanieczyszczeń atmosfery pochodzących z komunikacji samochodowej zalicza się również pyły powstające podczas zużywania się nawierzchni jezdni oraz podzespołów pojazdów (opony, klocki hamulcowe), które także mają udział w ogólnym bilansie zanieczyszczeń powietrza pochodzących z transportu samochodowego. Wpływ na wielkość emisji z transportu powierzchniowego mają również stan jezdni i stan techniczny pojazdów, rodzaj spalanego paliwa oraz płynność ruchu; dla obszaru analizy największe znaczenie ma droga wojewódzka nr 483;
- emisja powierzchniowa – pochodząca z indywidualnych domowych systemów grzewczych opalanych zazwyczaj paliwami stałymi zwłaszcza węglem kamiennym i miałem. W jej wyniku uwalniane są: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek i dwutlenek węgla, pył i benzo(a)piren. Charakterystyczną cechą indywidualnych palenisk węglowych jest ich niska sprawność oraz niepełny proces spalania powodujący nadmierną i niekontrolowaną emisję zanieczyszczeń. Ponadto niewielka wysokość emitorów powoduje koncentrację zanieczyszczeń w

bezpośrednim otoczeniu miejsc przebywania ludzi – tj. w miejscowościach o zwartej zabudowie.

Ponadto na jakość powietrza atmosferycznego wpływ mają procesy energetyczne oraz przemysłowe, których źródła znajdują się poza obszarem gminy, ponieważ na jej terenie nie ma dużych zakładów przemysłowych, których działalność wiąże się z emisją pyłów i gazów zanieczyszczających powietrze atmosferyczne. Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy jest zlokalizowana w bliskim sąsiedztwie elektrownia Bełchatów. Wysoka produkcja energii elektrycznej związana ze spalaniem dużej ilości węgla brunatnego powoduje zwiększenie emisji do atmosfery pyłów SO₂, NO₂ i CO. Źródłami tych zanieczyszczeń są 300-metrowe emitory, co kwalifikuje je do grupy emitorów wysokich. Wysokość emitorów sprawia, iż zanieczyszczenie atmosfery ma zasięg ponadregionalny.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. 2012 r., poz. 914) gmina Rząśnia położona jest w zasięgu strefy łódzkiej dla celów oceny jakości powietrza pod kątem zawartości ozonu, dwutlenku siarki, tlenków azotu, tlenku węgla i benzenu, pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz zawartego w tym pyłu ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu, a także pyłu zawieszonego PM_{2,5}. Gmina Rząśnia znajduje się w strefie łódzkiej (PL1002). Ocena jakości powietrza dla tej strefy jest jednocześnie oceną dla gminy Rząśnia. Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Łodzi na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska prowadzi monitoring jakości powietrza w województwie łódzkim. Zgodnie z „Roczną oceną jakości powietrza w województwie łódzkim w 2020 r.”¹ na obszarze Gminy zaobserwowano przekroczenie średniej rocznej stężenia benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀. Nie stwierdzono natomiast przekroczeń dopuszczalnych norm dla pozostałych badanych substancji.

Na terenie gminy Rząśnia nie ma punktów pomiarowo-kontrolnych, w związku z czym nie prowadzi się badań stanu powietrza atmosferycznego, a to z kolei uniemożliwia szczegółowe określenie stopnia zanieczyszczenia atmosfery na terenie gminy.

Wody podziemne i powierzchniowe

Wody powierzchniowe płynące i stojące mają duże znaczenie jako źródła zaopatrzenia rolnictwa i ludności w wodę użytkową. Wody powierzchniowe wykazują się szczególną wrażliwością na zanieczyszczenia antropogeniczne, wynikające m.in. z działalności rolniczej, osadnictwa oraz przemysłu. Również czynniki atmosferyczne jak na przykład gwałtowne roztopy, burze stwarzają zagrożenia dla ich jakości.

Na terenie gminy brak jest punktów pomiarowych czystości wód. W roku 2016 wody Niecieczy badane były w ppk. Widawa. Wody zakwalifikowano do III kl czystości czyli zadawalającej jakości. Wody Krasówki badane były w ppk Korabiew w roku 2016 zaliczono do III kl. czyli wód zadawalającej jakości.

W ramach gminy Rząśnia występują trzy jednolite części wód powierzchniowych (JCW): Krasówka, Nieciecz i Wierznica. Wszystkie w/w jednolite części wód powierzchniowych zlokalizowane są w obszarze dorzecza Odry. Jednolite części wód powierzchniowych dzieli się na naturalne, dla których określa się stan ekologiczny oraz na sztuczne (powstałe w wyniku działalności człowieka) i silnie zmienione (ich charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka), dla których określa się potencjał ekologiczny.

Tab. 3. Jednolite części wód powierzchniowych w granicach Gminy

Lp.	Nazwa i kod JCW	Status JCW	Aktualny stan lub potencjał ekologiczny	Ocena nieosiągnięcia celów środowiskowych
-----	-----------------	------------	---	---

¹ Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Łodzi, 2021 r.

1.	Krasówka (PLRW 60002318269)	Silnie zmieniona	zły	zagrożona
2.	Nieciecz (PLRW 6000171829299)	Silnie zmieniona	zły	zagrożona
3.	Wierznica (PLRW 600017181789)	Naturalna	zły	zagrożona

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”² jednolite części wód powierzchniowych wyznaczone w granicach Gminy Rząśnia są zagrożone nieosiągnięciem wyznaczonych celów środowiskowych. Do przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu wód ww. JCW zaliczyć można presję rolnictwa, presję związana z niską emisją, presję komunalną i przemysłową.

Monitoring wód podziemnych w Polsce działa w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Obejmuje sieci: krajową, regionalne (wojewódzkie i międzywojewódzkie) oraz lokalne. Wieloletnie obserwacje i pomiary w ramach monitoringu, służą utrzymaniu lub osiągnięciu dobrego stanu wód podziemnych oraz optymalizacji ich wykorzystania. Przedmiotem badań są surowe wody podziemne, pochodzące z wybranych ujęć na terenie jednolitych części wód podziemnych (JCWPd).

Gmina Rząśnia znajduje się w obrębie Jednolitych Części Wód Podziemnych: GW600082 i GW600083, przy czym obszar objętym opracowaniem ekofizjograficznym znajduje się w całości w obrębie JCWPd nr 83. Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”:

Stan JCWPd nr 83 uznany został za słaby ze względu na jej stan ilościowy. Główną presją są odwodnienia górnicze KWB Bełchatów, które znacznie przekraczają zasoby dostępne do zagospodarowania (22 % zasobów dostępnych). Pobór z ujęć stanowi tylko 14% zasobów dostępnych. Odwodnienie głębokich odkrywek kopalni znacznie zaburzyło stosunki wodne w południowej części JCWPd. Powierzchnia leja depresji stanowi 565 km², co stanowi 23% powierzchni JCWPd. Dodatkowo, w strefie aktywnej wymiany wód podziemnych, występuje zagrożenie ascencją wód słonych z rejonu wysadu Dębina. Dlatego też całą JCWPd uznano za zagrożoną.

Gleby

Ocena stopnia zanieczyszczenia gleb w gminie Rząśnia jest utrudniona, ze względu na fakt, iż nie jest prowadzony na jej terenie monitoring zanieczyszczeń gruntów. Do głównych czynników wpływających na stan pokrywy glebowej w granicach gminy Rząśnia należą:

- 1) depozycja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych pochodzących z transportu oraz powstających w okresie grzewczym na skutek spalania paliw konwencjonalnych;
- 2) nadmierne zużycie nawozów mineralnych;
- 3) wylwanie ścieków powstających w gospodarstwach na pola.

Na obszarze objętym opracowaniem projektu Planu występują grunty rolne, łąki i pastwiska zarówno niskich jak i wysokich klas bonitacyjnych. Obecnie pokryte są one głównie roślinnością segetalną, zielenią niską z udziałem zieleni wysokiej i średniowysokiej. W obszarze objętym opracowaniem projektu Planu występują zabudowania mieszkalne, usługowe i przemysłowe. Prowadzona jest także działalność rolnicza, która może negatywnie wpływać na stan gleb. Zanieczyszczenia gleb obecnie mogą również pochodzić z depozytu zanieczyszczeń pochodzących z środków transportu z terenów dróg publicznych.

² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. 2016 r., poz. 1967).

Północna część obrębu Będków, na powierzchni której znajduje się południowe zbocze zwałowiska rekultywowana jest w kierunku leśnym.

Świat roślinny i zwierzęcy

Głównym zagrożeniem dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemów jest nieodpowiednia działalność człowieka. Nieracjonalne gospodarowanie przestrzenią prowadzi do powstawania barier ekologicznych, przegradzających naturalne ciągi ekologiczne, utrudniając w ten sposób przepływ materii, energii i informacji genetycznej. Skutkuje to z kolei zakłóceniem równowagi ekologicznej i prowadzi do obniżenia sprawności całego systemu przyrodniczego. Najczęściej występującymi barierami przyrodniczymi są liniowe elementy infrastruktury komunikacyjnej, technicznej oraz ciągi zwartej zabudowy.

Znaczna część szaty roślinnej na terenie gminy została zmieniona i przekształcona. Składa się na nią roślinność lasów, łąk, pastwisk oraz zespoły synantropijne, w tym: segetalnej (związane z terenami upraw) i ruderalne (związane z przestrzeniami zurbanizowanymi). Grunty leśne zajmują obszar ok. 804 ha, stanowiąc 9,3% powierzchni gruntów w gminie. Wskaźnik lesistości gminy zmniejszył się po rozpoczęciu eksploatacji „Pola Szczerców” – na części lasów ulokowane zostało zwałowisko zewnętrzne nadkładu. Najwięcej lasów znajduje się w północnej i środkowej części gminy. Ciągną się one pasem w przybliżeniu wzdłuż działu wodnego od Broszęcina po Zielęcín. Obecnie największe kompleksy lasów znajdują się w centralnej części gminy. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, w domieszce występują brzoza i dąb oraz sporadycznie świerk i jodła. Na terenach o wysokim poziomie wód gruntowych, występują siedliska boru wilgotnego (Bw), boru mieszanego wilgotnego (BMw), lasu wilgotnego (Lw) i olsu jesionowego (Olj). W części wyżej położonej występują siedliska boru świeżego (Sśw) i boru suchego (Bs). Tereny leśne w obrębie gminy są uznane za lasy ochronne. Tymczasem lasy te ulegają i będą nadal ulegać degradacji na skutek oddziaływania różnych czynników. Największe szkody powstają w lasach występujących na siedliskach wilgotnych i w drzewostanach starszych klas wieku. Obok skutków oddziaływania leja lasy odczuwają skutki oddziaływania emisji z Elektrowni Bełchatów.

Emitowanie promieniowania elektromagnetycznego

Promieniowanie niejonizujące (PEM) towarzyszy każdemu przepływowi energii elektrycznej, a jego stopień zależy od liczby emitatorów. Potencjalnie zagrożenie tego typu promieniowaniem występuje w bezpośrednim sąsiedztwie linii energetycznych wysokiego napięcia, stacji transformatorowych oraz na obszarach otaczających stacje bazowe telefonii komórkowej. Na terenie objętym planem źródłami promieniowania elektromagnetycznego są istniejące obiekty uzbrojenia terenu, napowietrzne linie elektroenergetyczne 15 kV. W zapisach planu zakazano lokalizacji budynków z pomieszczeniami na pobyt ludzi oraz sadzenia drzew o wysokości przekraczającej 3,0 m z uwzględnieniem rocznego przyrostu w wyznaczonych strefach technologicznych w odległości 7,5 m od osi istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych 15 kV. Zakazy te związane są ściśle z przebiegiem czynnych napowietrzanych linii elektroenergetycznych 15kV.

Zagrożenia związane z niebezpieczeństwem wystąpienia sytuacji awaryjnej

Poza zagrożeniami naturalnymi (tj. pożary, wichury, podtopienia) w obszarze Planu mogą występować zagrożenia cywilizacyjne związane z transportem materiałów niebezpiecznych, awarie urządzeń i infrastruktury technicznej.

Jedyne zagrożenie związane z niebezpieczeństwem wystąpienia sytuacji awaryjnej wynikają z możliwości transportu materiałów niebezpiecznych drogą wojewódzką.

Istniejące problemy ochrony środowiska dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

W granicach obszaru objętego Planem nie występują żadne formy ochrony przyrody, o których mowa w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Prowadzona na przedmiotowym terenie działalność nie stanowi zagrożenia dla środowiska, w tym dla form ochrony przyrody występującymi w granicach administracyjnych gminy Rzęśnia.

Najbliżej położonymi obszarami Natura 2000 są obszar Natura 2000 „Święte Ługi” zlokalizowany w odległości ok. 13,59 km od granic opracowania, obszar Natura 2000 „Zalęczański

Łuk Warty” zlokalizowany w odległości ok. 17,68 km od granic opracowania oraz obszar Natura 2000 „**Grabia**” zlokalizowany w odległości ok. 21,69 km od granic opracowania.

Odległości od pozostałych, najbliższych położonych istniejących form ochrony przyrody, w tym obszarów Natura 2000 od obszaru opracowania Planu zostały wskazane w podrozdziale 2.2.

Nie stwierdzono, iż istniejący stan zagospodarowania w granicach opracowania może stanowić zagrożenie dla obiektów objętych ochroną na podstawie przepisów odrębnych.

2.6. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Na mocy ustaleń projektu Planu, w całym obszarze obowiązywać ma zakaz lokalizacji zakładów o zwiększonym ryzyku lub zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, określonych w przepisach odrębnych.

Ponadto ustalono zakaz lokalizacji w granicach obszaru planu przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w przepisach odrębnych dotyczących ochrony środowiska. Zakazy te nie dotyczą jednak infrastruktury technicznej oraz przedsięwzięć mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko wyłączonych z zakazu w ustaleniach szczegółowych.

Zgodnie z §3 ust. 1 pkt. 54 lit. b Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839) zabudowa przemysłowa, w tym zabudowa systemami fotowoltaicznym, lub magazynowa, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 1 ha na obszarach innych niż wymienione w lit. a jest przedsięwzięciem mogącym potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Ww. rozporządzenie w §3 ust. 1 pkt. 6 lit. b wymienia instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru, inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 5 o całkowitej wysokości nie niższej niż 30,0 m jako przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Ww. rozporządzenie w §3 ust. 1 pkt. 7 napowietrzne linie elektroenergetyczne, o napięciu znamionowym nie mniejszym niż 110kV, inne niż wymienione w §2 ust. 1 pkt. 6 jako przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Reasumując obszar objęty przewidywanym potencjalnie znaczącym oddziaływaniem obejmuje tereny użytkowane rolniczo, w granicach terenu objętego projektem Planu. Stan środowiska przyrodniczego w granicach obszaru objętego projektem Planu został omówiony w rozdziale 2.1 i 2.3.

Charakterystyki stanu środowiska obszaru objętego Planem i jego sąsiedztwa dokonano w rozdz. 2.1. oraz 2.3. niniejszej prognozy, a identyfikacji jego zagrożeń – w rozdz. 2.5. W związku z powyższym nie przewiduje się, aby oddziaływanie na środowisko będące skutkiem realizacji ustaleń projektu Planu wykraczało poza jego granice.

2.7. Potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji ustaleń zawartych w projekcie Planu

Cała powierzchnia obszaru objętego sporządzeniem *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obrębów Będków, Żary, Rychłowiec, gmina Rząśnia* obowiązuje plan miejscowy powołany przez Radę Gminy Rząśnia na mocy uchwały nr XXX/216/2013 z dnia 20 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla gminy Rząśnia*.

W miejscach obowiązywania tego planu wszelkie działania w obszarze mogą być prowadzone wyłącznie na jego podstawie. Co więcej, obecnie w granicach obszaru obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rząśnia uchwalona uchwałą nr XXVII/195/2021 z dnia 17 września 2021 r. Projektowany sposób zagospodarowania na podstawie planu miejscowego będzie prowadzony w zgodzie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Zmiany, w zakresie przeznaczenia i sposobu zagospodarowania terenu, jakie projekt Planu wprowadza w stosunku do istniejącego zagospodarowania, polegają na wyznaczeniu:

- 1) poszerzeniu zasięgu terenów przeznaczonych pod zabudowę usługową;

- 2) poszerzenie zasięgu terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową;
- 3) wyznaczenie terenów rolniczych przeznaczonych pod zalesienie;
- 4) dostosowanie parametrów dróg publicznych do obowiązujących przepisów.

Przy braku realizacji ustaleń zawartych w projekcie Planu nie przewiduje się znaczących zmian stanu środowiska oraz sposobu użytkowania obszaru.

Brak realizacji ustaleń projektu Planu sprawi, że grunty przedmiotowego obszaru pozostaną w dotychczasowym sposobie użytkowania, które jest zgodne z obowiązującym planem miejscowym dla gminy Rzaśnia.

Ogniska zanieczyszczeń pozostaną niezmiennione. Dominujący wpływ na stan środowiska w obrębie przedmiotowego obszaru będą miały emisja niska z indywidualnych źródeł ciepła (z obszaru Gminy) oraz z transportu kołowego prowadzonego drogą wojewódzką, emisja hałasu z wspomnianej drogi, emisja hałasu i zanieczyszczeń z urządzeń kopalni znajdujących się w strefie przylegającej do wyrobiska i zwałowiska, a także zanieczyszczenie wód na skutek nadmiernego zużycia nawozów sztucznych oraz zanieczyszczeń pochodzących ze ścieków z nieszczelnych zbiorników na nieczystości ciekłe lub na skutek wylewania ich na pola uprawne. W przypadku braku wprowadzenia ustaleń planu w życie nastąpi częściowe zablokowanie przekształceń przedmiotowego obszaru i tym samym spowolnienie jego rozwoju.

3. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz sposób ich uwzględnienia w mpzp

Ustalenia dokumentów planistycznych sporządzanych na szczeblu gminnym, w tym miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wymagają uwzględnienia celów i kierunków ochrony środowiska ustanowionych na poziomie międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i regionalnym. Wynika to pośrednio z przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym: zgodnie z art. 9 ust. 2 sporządza się te dokumenty uwzględniając ustalenia strategii rozwoju województwa i planu zagospodarowania przestrzennego województwa, a także strategii rozwoju ponadlokalnego oraz strategii rozwoju gminy, o ile gmina dysponuje takim opracowaniem, natomiast zgodnie z art. 15 ust. 1 projekt planu miejscowego sporządzany jest zgodnie z zapisami Studium oraz przepisami odrębnymi odnoszącymi się do obszaru objętego planem.

Cele ochrony środowiska formułowane na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowane są w Polsce już w trakcie egzekwowania odpowiednich aktów prawnych, które stanowią bezpośrednie wdrożenie dyrektyw Wspólnot Europejskich lub opracowane zostały zgodnie z zaleceniami lub postanowieniami międzynarodowych konwencji. Takim aktem prawnym jest m.in. ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, na podstawie której sporządzona została niniejsza prognoza. Tak więc już samo przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest realizacją celów określonych w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. i Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. Właściwie wszystkie akty prawne dotyczące ochrony środowiska, w tym: ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, których wymogi są uwzględniane przy opracowaniu planów miejscowych, wdrażają dyrektywy Wspólnoty Europejskiej w zakresie swoich regulacji.

Wymogi i cele ochrony środowiska są coraz częściej akcentowane w planowaniu przestrzennym, a zasadom zrównoważonego rozwoju podporządkowuje się niemal wszelkie działania w przestrzeni. Cele ochrony środowiska określane są w strategicznych dokumentach programowych i ustawowych, zarówno w tych o znaczeniu krajowym, jak i regionalnym i lokalnym. Podstawowymi dokumentami określającymi zasady zrównoważonego rozwoju oraz traktującymi o szeroko pojętej ochronie środowiska, są:

- 1) na szczeblu międzynarodowym są:
 - a) Protokołu z Kioto, 1997 r.,
 - b) Konwencji o bioróżnorodności (CBD), 1992 r.,
 - c) Strategia zrównoważonego rozwoju Unii Europejskiej, tzw. Strategia z Göteborga,

- d) Siódmy Program Działań na Rzecz Środowiska – przyjęty przez Parlament Europejski i Radę w 2002 r. decyzją nr 1386/2013/WE;
- 2) na szczeblu krajowym:
- Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)
 - Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej;
- 3) na szczeblu regionalnym:
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego (2018 r.),
 - „Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030”,
 - Strategia Rozwoju Powiatu Pajęczańskiego na lata 2014-2020.

Wymienione dokumenty zawierają już ustalenia opracowań o znaczeniu międzynarodowym i wspólnotowym: dyrektyw i strategii. Poniżej, w tabeli nr 6, przedstawiono w jaki sposób strategiczne cele ochrony zasobów naturalnych oraz poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, określone w *Polityce ekologicznej państwa 2030, Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej – art. 191* oraz *Protokole z Kioto*, zostały uwzględnione w projekcie Planu.

Tab. 4. Sposób uwzględnienia w projekcie Planu celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu krajowym

WYBRANE KIERUNKI INTERWENCJI USTANOWIONE NA SZCZEBLU KRAJOWYM UWZGLĘDNIAJĄCE CELE USTANOWIONE NA SZCZEBLU WSPÓLNOTOWYM I MIĘDZYNARODOWYM (Polityka ekologiczna państwa 2030)	USTALENIA MPZP:
Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód	<ul style="list-style-type: none"> – dopuszczono budowę, przebudowę, rozbudowę i wymianę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej; – ustalono powiązanie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej z układem zewnętrznym; – zakazano odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do wód lub do ziemi.
Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania	<ul style="list-style-type: none"> – ustalono zaopatrzenie w ciepło dla celów grzewczych i ciepłej wody użytkowej z indywidualnych źródeł ciepła; dopuszczalność oraz warunki stosowania źródeł ciepła opalanych paliwami stałymi zgodnie z wymogami przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska; – dopuszczono realizację lokalnych ciepłowni i sieci ciepłych.
Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb	<ul style="list-style-type: none"> – ustalono minimalną powierzchnię biologicznie czynną działki budowlanej; – zakazano odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do wód lub do ziemi.
Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej	<ul style="list-style-type: none"> – w granicach obszaru objętego Planem nie występują zagrożenia biologiczne, jądrowe i radiologiczne.
Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> – ustalono minimalną powierzchnię biologicznie czynną działki budowlanej.
Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	<ul style="list-style-type: none"> – wyznaczono tereny lasów i tereny do zalesienia.

Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym	– ustalono zasady gospodarki odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi.
Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa	– ustala się zasady dla terenów górnictwa i wydobywania.
Przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych	– ustalono minimalną powierzchnię biologicznie czynną działki budowlanej; – ustalono zasady wykorzystywania odnawialnych źródeł energii.
CELE USTANOWIONE NA SZCZEBLU WSPÓLNOTOWYM (Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej – art. 191):	WAŻNIEJSZE USTALENIA PROJEKTU MPZP:
Zachowanie, ochrona i poprawa jakości środowiska	Określono szczegółowe kierunki oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Określono szczegółowe kierunki oraz zasady rozwoju infrastruktury technicznej – zaopatrzenia w wodę, odprowadzania ścieków, zaopatrzenia w ciepło, rozwoju energetyki odnawialnej.
Ochrona zdrowia ludzkiego	Określono szczegółowe kierunki oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony przed emisją promieniowania magnetycznego.
Ostrożne i racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych	Przy projektowaniu i realizacji obiektów budowlanych na terenie górniczym należy stosować rozwiązania techniczne i konstrukcyjne dostosowane do istniejących bądź spodziewanych wpływów ruchu zakładu górniczego zgodnie z przepisami odrębnymi.
CELE USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM (Protokół z Kioto):	WAŻNIEJSZE USTALENIA PROJEKTU MPZP:
Badanie, wspieranie, rozwój oraz zwiększanie wykorzystania nowych i odnawialnych źródeł energii, technologii pochłaniania dwutlenku węgla oraz zaawansowanych i innowacyjnych technologii przyjaznych dla środowiska	Określono szczegółowe kierunki oraz zasady zaopatrzenia w ciepło, kierunki oraz zasady zaopatrzenia w gaz, kierunki w zakresie odnawialnych źródeł energii. Wskazano tereny, na których możliwa jest lokalizacja instalacji odnawialnego źródła energii.
(...) wspieranie zrównoważonej gospodarki leśnej, zalesiania i odnowień.	Wyznaczono terenów leśne i tereny do zalesienia.

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektu planu oraz Polityki ekologicznej państwa 2030, *Protokołu z Kioto, Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.*

4. Ustalenia projektu Planu. Zmiany w stosunku do stanu istniejącego

Dla całego obszaru objętego Planem określono:

- 1) przeznaczenia terenów oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania;
- 2) zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- 3) zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- 4) zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 5) zasady kształtowania przestrzeni publicznych;
- 6) zasady kształtowania zabudowy i sposobów zagospodarowania terenu oraz sposobu i terminu tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów;
- 7) granice i sposób zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, terenów górniczych, a także obszarów

szczególnego zagrożenia powodzią, obszarów osuwania się mas ziemnych, krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa;

- 8) zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości;
- 9) szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakazu zabudowy;
- 10) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji;
- 11) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej;
- 12) stawki procentowe wzrostu wartości nieruchomości, na podstawie których ustala się jednorazową opłatę, stanowiącą dochód własny gminy.

Dla obszaru objętego projektem ustalono następujące przeznaczenia:

- 1) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczone symbolem **MN**;
- 2) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług, oznaczone symbolem **MNU**;
- 3) tereny zabudowy zagrodowej, oznaczone symbolem **RM**;
- 4) teren zabudowy usługowej, oznaczony symbolem **U**;
- 5) tereny górnictwa i wydobywania, oznaczone symbolem **PG**;
- 6) lasy, oznaczone symbolem **ZL**;
- 7) tereny łąk i pastwisk, oznaczone symbolem **RZ**;
- 8) tereny rolnicze do zalesienia, oznaczone symbolem **RZL**;
- 9) tereny rolnicze, oznaczone symbolem **R**;
- 10) tereny dróg publicznych:
 - a) teren drogi głównej, oznaczony symbolem **KDG**,
 - b) teren drogi zbiorczej, oznaczony symbolem **KDZ**,
 - c) tereny dróg lokalnych, oznaczone symbolem **KDL**,
 - d) tereny dróg dojazdowych, oznaczone symbolem **KDD**;
- 11) tereny publicznych ciągów pieszych, oznaczone symbolem **KP**.

W planie określono, iż przez realizację zabudowy i zagospodarowania terenu zgodnego z ustalonym przeznaczeniem lub przeznaczeniem dopuszczalnym należy rozumieć budowę obiektów o funkcji zgodnej z ustalonym przeznaczeniem lub przeznaczeniem dopuszczalnym oraz towarzyszących im obiektów takich jak uzbrojenie terenu, parkingi, dojścia i dojazdy, zieleń, z zachowaniem zasad kształtowania zabudowy i wskaźników zagospodarowania terenu określonych w ustaleniach szczegółowych dla poszczególnych terenów.

5. Przewidywane oddziaływania na środowisko będące skutkiem realizacji ustaleń projektu Planu

Oddziaływania na środowisko będące skutkiem realizacji ustaleń projektu Planu mogą występować w trzech etapach: etap I – w czasie budowy obiektów i urządzeń przewidzianych w ustaleniach projektu Planu, etap II – w czasie późniejszej eksploatacji (funkcjonowania obiektu lub urządzenia), etap III – w okresie likwidacji.

Zidentyfikowane oddziaływania na środowisko mogą mieć charakter bezpośredni (pierwotny) lub pośredni (wtórny). Pierwszy typ oddziaływań związany jest bezpośrednio z realizowaną inwestycją, występuje zazwyczaj w tym samym miejscu i czasie, a obejmuje zmiany wywołane budową oraz funkcjonowaniem obiektu (tj. inwestycji dopuszczonych w projekcie Planu). Z kolei oddziaływania drugiego typu – pośrednie – obejmują te zmiany w środowisku, które mogą wystąpić w wyniku już zrealizowanej inwestycji lub dodatkowych przedsięwzięć z nią związanych (tj. w późniejszym okresie, niekiedy w innym miejscu).

Ze względu na czas, w jakim będą występować, oddziaływania na środowisko podzielono na cztery grupy: oddziaływania chwilowe, stałe, krótkoterminowe i długoterminowe:

- 1) chwilowe oddziaływania – mają miejsce w trakcie realizacji inwestycji, szybko przemijające;
- 2) krótkoterminowe oddziaływania – bardzo podobne swym charakterem do chwilowych, mają miejsce w trakcie realizacji inwestycji. Na ogół są gwałtowne i nie prowadzą do długofalowych skutków w krajobrazie i stanie środowiska;

- 3) oddziaływania długoterminowe – ujawniają się na ogół po zakończeniu inwestycji i związane są przede wszystkim z funkcjonowaniem obiektów budowlanych;
- 4) oddziaływania skumulowane – szczególnie narażone są tereny zainwestowane. Oddziaływania związane są z koncentracją obiektów o różnych funkcjach i odmiennym sposobie zagospodarowania.

Tab. 5. Przewidywane oddziaływania na środowisko, wg charakteru, oceny oraz oddziaływania na komponenty środowiska

Przewidywane oddziaływanie	Charakter oddziaływania ³	Ocena oddziaływania ⁴	Komponent środowiska podlegający oddziaływaniami ⁵
Wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza	P, D, O	–	P, L, F, E, Zw
Wzrost ilości wytwarzanych odpadów	P, D, O	–	Ww, Wp, G
Wzrost ilości wytwarzanych ścieków	P, D, O	–	Ww, Wp, G
Zniszczenie pokrywy glebowej	B, S, O	–	Z, G, F, E, K
Ubytek powierzchni biologicznie czynnej w obrębie terenów przeznaczonych pod zainwestowanie	B, S, N/O	–	F, K, G, Z
Przekształcenie naturalnego ukształtowania terenu	B, D, O	+ / –	Z, G, F, K
Emisja hałasu, jako skutek rozwoju zainwestowania	P, Ch, D, O	–	A, Zw, L
Emisja pól elektroenergetycznych, jako skutek budowy nowych naziemnych elementów infrastruktury elektroenergetycznej	P, D, O	o	Zw, L
Rozwój terenów o funkcji ekologicznej	B, S, O	+	Zw, F, E, K, L
Ryzyko wystąpienia poważnej awarii	P, D, O	o	Zw, F, E, K, L, Ww, Wp, Z, G, P
Ryzyko wystąpienia zagrożeń nadzwyczajnych	P, D, O	o	Zw, F, E, K, L, Ww, Wp, Z, G, P

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektu Planu.

6. Przewidywane oddziaływania na poszczególne elementy środowiska, krajobraz, zdrowie ludności, zabytki i dobra materialne oraz na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i jego integralność

Na etapie sporządzania projektu Planu zagospodarowania przestrzennego trudno przewidzieć jakie inwestycje będą na danym terenie realizowane i w jakim czasie. W związku z tym precyzyjne określenie przyszłych oddziaływań na środowisko jest zawsze niepełne i ma charakter ogólny. Oddziaływania będą występowały w fazie budowy poszczególnych obiektów, ich eksploatacji i likwidacji, a ich natężenie będzie zróżnicowane. W tabeli poniżej przedstawiono przewidywane oddziaływania realizacji ustaleń projektu *Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obrębów Będków, Żary i Rychłowiec, gmina Rząśnia* na elementy środowiska.

Tab. 6. Przewidywane oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska spowodowane ustaleniami Planu i działania redukujące ich negatywny wpływ

Komponenty środowiska	Przewidywane oddziaływanie będące skutkiem realizacji ustaleń projektu Planu	Działania zapobiegające
-----------------------	--	-------------------------

³ Oznaczenia: oddziaływania **B** – bezpośrednie, **P** – pośrednie, **Sk** – skumulowane, **Ch** – chwilowe, **S** – stałe, **K** – krótkoterminowe, **D** – długoterminowe, **O** – odwracalne, **N** – nieodwracalne;

⁴ Oznaczenia: oddziaływania (+) pozytywne, (–) negatywne, (+/–) niemożliwe do jednoznacznej oceny, (o) nie dotyczy

⁵ Oznaczenia: **Z** – powierzchnia ziemi, **R** – kopaliny, **G** – gleby, **Ww** – wody powierzchniowe, **Wp** – wody podziemne, **P** – powietrze, **A** – klimat akustyczny, **F** – rośliny, **Zw** – zwierzęta, **E** – ekosystem, **K** – krajobraz, **L** – ludzie

	Rodzaj oddziaływań ⁷	Ocena oddziaływania ⁸	Odwracalność oddziaływania	Charakterystyka oddziaływań ⁹	wg Planu ⁶ ustaleń
<i>Powietrze</i>	P, D	–	odwracalne	Egp, Zz, Zpp, Wkd	Opa
<i>Powierzchnia ziemi i gleba</i>	B, S	+/-	odwracalne/ nieodwracalne	Zpbc, Upg, Ug, Zz	Opz
<i>Wody powierzchniowe i podziemne, w tym możliwość nieosiągnięcia celów środowiskowych dla obszaru dorzecza Odry</i>	P, D	+/-	odwracalne/ nieodwracalne	Zoś, Zo, Pz	Ow
<i>Klimat</i>	P, D	+/-	odwracalne/ nieodwracalne	Egp, Zpbc, Wdk, Zmz, Zz	Opa, Opz
<i>Zwierzęta i rośliny</i>	P, D	+/-	odwracalne/ nieodwracalne	Lsr/Zsz, Ug, Upg, Zpp, Zz, Wdk, Upp	Opz, Wkz (powierzchnia biologicznie czynna)
<i>Różnorodność biologiczna</i>	P, D	+/-	odwracalne/ nieodwracalne	Zrb, Zpbc, Wdk, Upp, Lsr/Zsz	Wkz (powierzchnia biologicznie czynna)
<i>Zasoby naturalne</i>	P, D	+/-	odwracalne/ nieodwracalne	Egp, Zpbc, Upg, Ug, Lsr/Zsz, Zkr, Zpp, Zrb, Wdk, Eh, Pz,	Opz
<i>Krajobraz</i>	P, D	+/-	odwracalne	Zkr, Kz, Zz, Wdk, Upp	Wkz, Odk, Op
<i>Zdrowie ludności</i>	P, S, D	–	odwracalne/ nieodwracalne	Egp, Zpp, Wdk, Eh, Zpe	Opa, Ow, Opm,
<i>Zabytki</i>	P, D	+/-	odwracalne/ nieodwracalne	Kz, Zz, Zk	Odk
<i>Dobra materialne</i>	P, D	+	odwracalne/ nieodwracalne	Zmz, Zz, Zk	Wkz
<i>Obszar Natura 2000 i inne obszary lub obiekty podlegające ochronie</i>	o	o	o	o	o

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektu Planu.

Większość wskazanych oddziaływań może występować równocześnie, oddziaływanie na środowisko będzie miało charakter skumulowany. Ilość emitowanych zanieczyszczeń i wytwarzanych odpadów zależna będzie od rodzaju i skali prowadzonych działalności oraz liczby użytkowników

⁷ Oznaczenie: **B** – bezpośrednie, **P** – pośrednie, **K** – krótkoterminowe, **D** – długoterminowe, **S** – stałe, **Sk** – skumulowane, **Ch** – Chwilowe, **o** – nie występuje/nie dotyczy

⁸ Oznaczenie: (–) – oddziaływanie negatywne, (+) – oddziaływanie pozytywne, (+/-) – oddziaływanie niejednoznaczne do określenia, (o) – brak oddziaływania/nie dotyczy

⁹ Oznaczenie: **Egp** – zwiększenie emisji gazów i pyłów, **Zpbc** – zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, **Upg** – uszkodzenie pokrywy glebowej, **Ug** – unieczynnienie pokrywy glebowej, **Lsr/Zsz** – likwidacja/zmniejszenie siedlisk roślin/zwierząt, **Zkr** – zmniejszenie walorów krajobrazowych, **Kz** – kontynuacja zagospodarowania w otoczeniu, **Zmz** – zwiększenie możliwości zagospodarowania terenu, **Zpp** – zmniejszenie powiązań ekologicznych, **Upp** – utrzymanie istniejących powiązań przyrodniczych, **Zrb** – zmniejszenie różnorodności biologicznej, **Wdk** – usuwanie drzew i krzewów, **Zoś** – zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków, **Zo** – zwiększenie ilości odpadów, **Eh** – zwiększenie emisji hałasu, **Pz** – przenikanie zanieczyszczeń (do wód lub do ziemi), **Zz** – zwiększenie zainwestowania, **Zpe** – zwiększenie promieniowania elektromagnetycznego, **Ncś** – niekorzystny wpływ na możliwość nieosiągnięcia celów środowiskowych dla wód podziemnych, **Npp** – narażenie na występowanie powodzi lub podtopień, **Zk** – zmiana klimatu w skali regionalnej, **Zwz** – zmniejszenie wartości zabytkowych, **Zek** – zakaz eksploatacji kopalni, **o** – brak oddziaływania, **x** – oddziaływanie w znikomym stopniu/trudne do określenia

⁶ Oznaczenie ustalenia mpzp z zakresu: **Opa** – ochrony powietrza, **Ow** – ochrony wód, **Opz** – ochrony powierzchni ziemi, **Opm** – ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, **Odk** – ochrony dziedzictwa kulturowego, **Oh** – ochrony przed hałasem, **Wkz** – wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, **Op** – ochrony obiektów przyrody

obszaru. Większość oddziaływań wskazanych w powyższej tabeli występuje obecnie, niezależnie od zaproponowanych w projekcie Planu rozwiązań.

7. Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko i ich ocena

Jak podano w rozdz. 2.6., w przedmiotowym projekcie Planu ustalono zakaz lokalizacji zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, zakaz lokalizacji przedsięwzięć zawsze znacząco oddziałujących na środowisko oraz zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określonych w przepisach odrębnych z zakresu ochrony środowiska.

Obecnie w obszarze stwierdzono istnienie urządzeń stanowiących przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko w postaci uzbrojenia terenu. Ustalenia projektu Planu przede wszystkim regulują ich funkcjonowanie, ale również dopuszczają możliwości rozwoju w ramach wprowadzania nowych terenów urbanizacji. W tabeli poniżej przedstawiono przykładowe przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko do przedsięwzięć.

Tab. 7. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, przewidziane do realizacji

Nazwa inwestycji	Lokalizacja	Rodzaj przedsięwzięcia ¹⁰	Trwale zagrożenie komponentów środowiska ¹¹	Ocena oddziaływań ¹²
zabudowa przemysłowa (...)	obszar mpzp	o	P, PZ, Zw, R, K, L	N
sieci kanalizacyjne (...)	obszar mpzp	P	PZ, Wp, Ww	T
drogi o nawierzchni twardej (...)	obszar mpzp	P	PZ, Zw, R, K, L	N

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektu Planu.

Jednak ze względu na niedostateczną wiedzę na temat wszystkich planowanych do realizacji przedsięwzięć, ocena ich ewentualnego oddziaływania jest właściwie niemożliwa, projekt Planu nie precyzuje szczegółowych zasad realizacji poszczególnych inwestycji.

Z pewnością należy się spodziewać, że wystąpi m.in. ubytek powierzchni biologicznie czynnej i zniszczenie pokrywy glebowej bezpośrednio pod terenem bezpośrednio zajęтым przez inwestycję, wzrost ilości wytwarzanych ścieków i odpadów, wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza na skutek pojawienia się nowych emitorów i wzrostu ruchu komunikacyjnego. Ewentualne inne oddziaływania nie są możliwe do określenia na tym etapie opracowania Planu miejscowego.

8. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Gmina Rząśnia nie sąsiaduje bezpośrednio z terytoriami państw ościennych, a odległości jej granic do granicy państwa, we wszystkich kierunkach są większe niż 250 km. Skutki realizacji ustaleń

¹⁰ przyjęte oznaczenia wpływu na środowisko w oparciu o kryteria zawarte w rozporządzeniu określającym rodzaje przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr z 2016 r., poz. 71): **Z** – przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, **P** – przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco wpływać na środowisko

¹¹ przyjęte oznaczenia dla określenia skutków realizacji (trwale przekształcenia) przedsięwzięć na poszczególne składowe środowiska: **RB** – różnorodność biologiczna, **L** – ludzie, **Zw** – zwierzęta, **R** – rośliny, **Ww** – wody powierzchniowe, **Wp** – wody podziemne, **P** – powietrze, **PZ** – powierzchnia ziemi, **K** – krajobraz, **C** – klimat, **ZN** – zasoby naturalne, **Z** – zabytki, **DM** – dobra materialne

¹² przyjęte oznaczenia dla oceny wpływu oddziaływań na środowisko: **P** – pozytywny, **N** – negatywny, **T** – niemożliwe do jednoznacznej oceny, **(o)** – brak oddziaływania/nie dotyczy

projektu Planu nie mają zatem znaczenia transgranicznego w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska.

9. Odporność ustaleń projektowanego dokumentu na zmiany klimatu. Adaptacja do zmian klimatu

W ostatnich latach zmiany klimatu nasilają się i nie można ich całkowicie powstrzymać. Zmiany średnich warunków klimatycznych na świecie będą w dalszym ciągu postępować, zaś ekstremalne zjawiska pogodowe mogą się nasilać. Zjawiska te mogą obejmować coraz to nowe obszary, które dotychczas nie zostały uznane za obszary narażone na występowanie tego typu zdarzeń.

Realizacja inwestycji w niekorzystnych warunkach klimatycznych może wpłynąć na ich powodzenie i dalsze funkcjonowanie. Obecnie zmiany klimatu charakteryzują się: wzrastającą średnią temperatury i zmniejszaniem liczby chłodnych dni, zmniejszaniem się okresu zalegania pokrywy śnieżnej na gruncie, zwiększaniem ilości opadów. Klimat wywiera wpływ na wszystkie rodzaje budownictwa i może mieć znaczenie w przypadku doboru lokalizacji obiektów, ich posadowienia, konstrukcji nośnej, termoizolacyjności, instalacji zewnętrznych oraz wykonawstwa. Większe znaczenie dla lokalizacji nowych inwestycji mają warunki topoklimatyczne.

Na przedmiotowym obszarze nie występuje zagrożenie powodowane osuwiskami. Nie stwierdza się również występowania zagrożenia związanego z degradacją budynków na skutek wichury. Zgodnie z Europejską Bazą Danych o Gwałtownych Zjawiskach Atmosferycznych na przedmiotowym obszarze nie zaobserwowano występowania tornada lub trąby powietrznej.

Większe znaczenie dla lokalizacji nowych inwestycji mają warunki topoklimatyczne. Korzystne warunki topoklimatyczne występują na całym obszarze objętym opracowaniem. Obszary w sąsiedztwie dolin rzecznych cechują się uwarunkowania topoklimatyczne..

Na podstawie przeprowadzonej oceny ustaleń projektu Planu należy stwierdzić, że całościowo realizacja ustaleń dokumentu pozytywnie wpłynie na zahamowanie zmian klimatu w skali lokalnej. Nie oznacza to jednak, że działaniami wskazanymi w projekcie Planu można zahamować proces tych zmian, bo m.in. koncentracja gazów cieplarnianych w atmosferze stale rośnie wobec braku współdziałania w tym zakresie wszystkich krajów. Szczególne znaczenie mają te ustalenia projektu Planu, które wpłyną, na ogół pośrednio, na redukcję emisji gazów cieplarnianych. Do tych ustaleń należą zapisy dotyczące zaopatrzenia w ciepło oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Istotne znaczenie w zakresie odporności na zmiany klimatu, mają te ustalenia projektu Planu, które zabezpieczają obszary przed niekorzystnymi zmianami pogodowymi, tj. susze, powódzie, ulewy. Projekt Planu ustala obowiązek zagospodarowania wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstania; wody te należy odprowadzić zgodnie z zachowaniem wymogów przepisów odrębnych dotyczących gospodarowania wodami na nieutwardzony teren działki budowlanej lub do zbiorników infiltracyjnych lub infiltracyjno–odparowujących. Ponadto ustalono odprowadzanie wód opadowych i roztopowych w sposób niepowodujący zmiany stosunków wodnych na działkach sąsiednich.

Tab. 8. Ustalenia projektu planu przystosowujące do postępujących zmian klimatu

Klęski żywiołowe	Ustalenia mpzp
Pożary	parametry sieci wodociągowej zapewniające możliwość wykorzystania do celów pożarowych
Fale upałów	minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej
Susze	rozwój sieci wodociągowej
Nawalne deszcze i burze	możliwość modernizacji/remontu, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej dotyczących odprowadzania wód opadowych i roztopowych

Źródło: opracowanie własne.

Dostosowanie poszczególnych obiektów budowlanych do wystąpienia klęsk żywiołowych realizowane jest poprzez respektowanie na etapie projektowania i realizacji inwestycji przepisów techniczno–budowlanych oraz norm branżowych. Na etapie prognozy wskazano ewentualne

rozwiązania, które powinny zostać przeanalizowane przez potencjalnych inwestorów w celu zapewnienia bezpieczeństwa i uniknięcia możliwości wystąpienia zagrożenia¹³.

10. Propozycje rozwiązań alternatywnych do ustaleń Planu, wobec celów i geograficznego zasięgu dokumentu (projektu Planu) oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

W granicach obszaru objętego Planem nie występują obszary Natura 2000. Najbliżej położone obszary Natura 2000 to „Święte Ługi”, „Załęczański Łuk Warty” i „Grabia”. Są one zlokalizowane w odległości kolejno ok. 13,59 km, 17,63 km i 21,69 km od granic opracowania. W związku z powyższym nie przewiduje się, by ustalenia projektu Planu miały wpływ na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów. W związku z powyższym nie wskazuje się rozwiązań alternatywnych w stosunku do tych, które przedstawiono w projekcie Planu.

11. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko ustaleń projektu Planu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000

Wprowadzenie zainwestowania na tereny obecnie niezagospodarowane, ale również tereny obecnie zagospodarowane, których intensywność zagospodarowania może ulec zwiększeniu, będzie powodować niekorzystne dla środowiska skutki.

Obecnie kształtowanie zabudowy i zagospodarowania terenu odbywa się w drodze decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz w drodze decyzji o warunkach zabudowy.

W projekcie Planu wprowadzono szereg nakazów i zakazów, mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację negatywnych oddziaływań na środowisko, które zostały przedstawione w poniższej tabeli. Propozycje te służą całkowitemu lub częściowemu zrównoważeniu negatywnych oddziaływań na środowisko.

Tab. 9. Ustalenia projektu Planu mające na celu ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Zakres ustaleń projektu mpzp	Wprowadzenie ustaleń do mpzp ¹⁴	Charakterystyka/uwagi
Zakaz realizacji zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej	+	wprowadzono zakaz realizacji i utrzymania zakładów; brak zakładów istniejących w granicach mpzp;
Zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko	+/-	zakazano realizacji przedsięwzięć zawsze znacząco oddziaływających na środowisko; dopuszczono realizację przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko
Ochrona przed hałasem	+	wprowadzono tereny objęte ochroną akustyczną na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.
Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniami	+	ustalenia z zakresu ochrony powietrza
Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	+	ustalenia z zakresu ochrony wód, w tym odprowadzania ścieków oraz wód opadowych i roztopowych oraz ochrony wód w związku z zasięgiem fragmentu obszaru w granicach GZWP nr 326
Ochrona powierzchni ziemi	+	ustalenia z zakresu ochrony powierzchni

¹³ na podstawie *Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*

¹⁴ Oznaczenia: wprowadzono ustalenia (+), nie wprowadzono ustaleń (-), częściowo dopuszczono możliwość realizacji (+/-), brak podstaw do wprowadzenia ustaleń, potrzeby nie występują (o)

		ziemi
Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	o	–
Ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków	+	ustalenia z zakresu ochrony zabytków dla obiektów objętych ochroną wskazanych w rozdziale 2.4
Ochrona obiektów/obszarów objętych ochroną na podstawie przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska, w tym obszarów Natura 2000	o	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektu Planu.

12. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji ustaleń Planu

Przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* nie regulują metod analizy skutków realizacji zapisów projektu Planu ani częstotliwości ich przeprowadzania w odniesieniu do zmian jakości środowiska przyrodniczego oraz zmian zachodzących w sferze społecznej i gospodarczej. Wymóg prowadzenia monitoringu skutków realizacji postanowień planu w zakresie oddziaływania środowisko wynika z art. 55 ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, natomiast metody i częstotliwość monitoringu określane są w prognozie oddziaływania na środowisko, a później w „podsumowaniu”, o którym mowa w art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Prowadzenie wymaganego monitoringu musi być poprzedzone pełną informacją na temat realizowanych inwestycji, które wynikają z postanowień Planu.

Pełna analiza skutków realizacji postanowień miejscowego Planu zagospodarowania przestrzennego powinna uwzględniać zmiany zachodzące w zagospodarowaniu terenu, w środowisku przyrodniczym i społecznym, zarówno ilościowe jak i jakościowe. Punktem wyjścia monitoringu zmian zagospodarowania terenu może być *analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym*, do której przeprowadzenia, zgodnie z art. 32 ww. ustawy organ sporządzający mpzp, czyli wójt gminy (burmistrz lub prezydent miasta) jest zobowiązany przynajmniej raz w czasie kadencji rady gminy (miasta). Z kolei badaniu jakości środowiska służy regularny monitoring jego poszczególnych komponentów. Do prowadzenia monitoringu środowiska zobligowane są państwowe organy monitoringu środowiska, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych. Sposoby prowadzenia pomiarów oraz ich późniejszego opracowania określają dla poszczególnych elementów środowiska przepisy odrębne. Współpraca z WIOŚ w Łodzi umożliwi wykorzystanie wyników specjalistycznych pomiarów, i ich analizę porównawczą.

Reasumując, zalecaną metodą analizy skutków realizacji ustaleń miejscowego Planu zagospodarowania przestrzennego jest kompleksowa analiza porównawcza przeprowadzana w oparciu o dane uzyskane w toku regularnego monitoringu środowiska przyrodniczego i antropogenicznego. Za najbardziej istotne, uznano monitorowanie następujących zjawisk i procesów:

- 1) zmian w strukturze użytkowania gruntów (wzajemne proporcje powierzchni terenów zainwestowanych i otwartych) – w cyklu czteroletnim, metodą inwentaryzacji urbanistycznej;
- 2) zmian jakości poszczególnych komponentów środowiska, w szczególności wód podziemnych i powierzchniowych, ochrony powietrza, gospodarki odpadami, emisji pól elektromagnetycznych oraz ochrony przed hałasem – w cyklu czteroletnim, z wykorzystaniem specjalistycznych badań poszczególnych komponentów środowiska, metodą analizy porównawczej;
- 3) zmian w sferze społecznej i gospodarczej (poziom zadowolenia mieszkańców ze zrealizowanej inwestycji, zmiany podaży miejsc pracy itp.) – w cyklu czteroletnim, metodami statystycznymi i socjologicznymi: ankieta, wywiad.

13. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko jest dokumentem sporządzanym obowiązkowo dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, na podstawie art. 17 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* oraz art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Niniejsze opracowanie zostało przygotowane dla potrzeb „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obrębów Będków, Żary, Rychłowiec, gmina Rząśnia”.

Zakres i stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko został wcześniej uzgodniony z organami do tego uprawnionymi:

- 1) piśmie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi nr WOOŚ.411.58.2022.AJa z dnia 21 lutego 2022 r.;
- 2) piśmie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pajęcznie nr PPIS.NZ.90280.5a.656.2022 z dnia 14 marca 2022 r.

Projekt Planu odzwierciedla kierunki zagospodarowania i polityki przestrzennej określone w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rząśnia, sporządzonej na podstawie uchwały Nr XXVII/195/2021 Rady Gminy Rząśnia z dnia 17 września 2021 r., *w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rząśnia*.

Dla obszaru objętego projektem ustalono następujące przeznaczenia:

- 1) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczone symbolem **MN**;
- 2) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług, oznaczone symbolem **MNU**;
- 3) tereny zabudowy zagrodowej, oznaczone symbolem **RM**;
- 4) teren zabudowy usługowej, oznaczony symbolem **U**;
- 5) tereny górnictwa i wydobywania, oznaczone symbolem **PG**;
- 6) lasy, oznaczone symbolem **ZL**;
- 7) tereny łąk i pastwisk, oznaczone symbolem **RZ**;
- 8) tereny rolnicze do zalesienia, oznaczone symbolem **RZL**;
- 9) tereny rolnicze, oznaczone symbolem **R**;
- 10) tereny dróg publicznych:
 - a) teren drogi głównej, oznaczony symbolem **KDG**,
 - b) teren drogi zbiorczej, oznaczony symbolem **KDZ**,
 - c) tereny dróg lokalnych, oznaczone symbolem **KDL**,
 - d) tereny dróg dojazdowych, oznaczone symbolem **KDD**;
- 11) tereny publicznych ciągów pieszych, oznaczone symbolem **KP**.

W przedmiotowym opracowaniu analizie i ocenie poddano stan środowiska przyrodniczego, zidentyfikowano jego zagrożenia oraz problemy, a także określono potencjalne zmiany następujące w wyniku realizacji ustaleń Planu. Zaproponowano również działania, które zminimalizują ewentualne negatywne oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji ustaleń Planu oraz określono metody i zakres analizy skutków realizacji zapisów Planu.

Charakterystyka obszaru i jego otoczenia

Gmina Rząśnia, zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski opracowanym przez J. Kondrackiego położona jest w obrębie dwóch jednostek: Kotliny Szczercowskiej w północnej części Gminy i Wysoczyzny Bełchatowskiej na jej południu. Obszar objęty opracowaniem ekofizjograficznym znajduje się prawie w całości w granicach Kotliny Szczercowskiej.

W rzeźbie rozległej, równinnej Kotliny Szczercowskiej (170 – 180 m n.p.m.) wyróżniają się doliny rzek Krasówki i Niecieczy. Są to rozległe doliny o płaskich i szerokich dnach oraz długich stokach o zatartych krawędziach. Od warstwy 180 m n.p.m., przebiegającej przez obszar opracowania, na północ od Kolonii Będków, teren łagodnie wznosi się w kierunku południowym, osiągając swoje maksymalne wysokości w paśmie pagórków moreny czołowej znajdujących się przy południowej granicy Gminy.

Gmina Rząśnia znajduje się w obrębie Jednolitych Części Wód Podziemnych: GW600082 i GW600083. Zlokalizowane są one w dorzeczu Odry w regionie wodnym Warty. Należą one do zlewni Widawki (III). Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na terenie dorzecza Odry* (2016 r.)¹⁵ wody w granicach JCWPd nr 82 i 83 posiadają słaby stan ilościowy i jakościowy i są objęte ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Cały obszar objęty opracowaniem ekofizjograficznym znajduje się w całości w obrębie JCWPd nr 83. Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

Zgodnie z mapą obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony (A. Kleczkowskiego) obszar opracowania położony jest w granicach GZWP nr 326 o nazwie „Częstochowa”. Należy on do zbiorników szczelinowo-krasowych o swobodnym zwierciadle wód lokalnie lekko napiętym, związany z utworami jury górnej.

Obszar analizy znajduje się w całości w dorzeczu Odry, w obrębie zlewni rzeki Widawki. Głównymi rzekami przepływającymi przez teren gminy Rząśnia są Nieciecz i Krasówka. Rzeka Nieciecz przepływa przez południowo-zachodnią część opracowania. Większość powierzchni gminy leży w zlewni rzeki Niecieczy. Na analizowanym terenie znajdują się także liczne rowy melioracyjne.

W granicach obszaru objętego projektem Planu zlokalizowane są użytki zielone oraz grunty rolne. Gleby zostały wykształcone z piasków luźnych i piasków słabo gliniastych. Należą do gleb ubogich w składniki pokarmowe i suchych. Ich zdatność do prowadzenia działalności rolniczej może być osiągnięta wyłącznie przy znacznym nawożeniu, jednak wzrost plonów nie będzie aż tak znaczący, a intensywne nawożenie może powodować niekorzystne oddziaływanie na elementy środowiska przyrodniczego. W obszarze występują gleby III (w rejonie miejscowości Żary, Rząśnia i Biała), IV, VI i VI klas bonitacyjnych.

W obszarze objętym ustaleniami Planu oraz w jego najbliższym sąsiedztwie występują dwa udokumentowane złoża: Bełchatów – pole Szczerców oraz Kodrań.

Według podziału klimatycznego Polski A. Wosia gmina Rząśnia leży w środkowopolskim regionie klimatycznym.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 10°C, przy czym najwyższe temperatury odnotowane są w sezonie letnim w miesiącu lipcu – 18°C, zaś najniższe średnie temperatury są wskazywane w sezonie zimowym w miesiącu styczniu – 1°C. Obszar gminy Rząśnia znajduje się w zasięgu występowania temperatur ekstremalnych.

Najcieplejsze miesiące w roku to miesiące letnie: czerwiec, lipiec oraz sierpień, zaś najzimniejsze miesiące to miesiące zimowe: grudzień, styczeń oraz luty. Średnia roczna suma opadów na terenie gminy Rząśnia wynosi od 550 mm do 600 mm. Okres wegetacyjny trwa średnio 210-220 dni w roku.

W rejonie gminy Rząśnia przebiega granica pomiędzy dwoma regionami geobotanicznymi (J.M. Matuszkiewicz, 2008). Według regionalizacji geobotanicznej obszar objęty opracowaniem zlokalizowany jest w granicach podokręgu Pajęczańskiego (C.1.5.a) okręgu Tomaszowsko-Pajęczańskiego (C.1.5.), podokręgu Osjakowskiego (C.1.1.c) okręgu Wieluńsko-Złoczewskiego oraz podokręgu Szczercowskiego (C.1.2.c) okręgu Szczercowsko-Łaskiego (C.1.2.), krainy wysoczyzn Łódzko-Wieluńskich (C.1.), działu Wyżyn Południowopolskich (C).

Zgodnie z mapą roślinności potencjalnej zbiorowiska roślinne na przedmiotowym obszarze są reprezentowane przez zbiorowiska niżu łąg jesionowo-olszowych (*Fraxino-Alnetum*) oraz grądu subkontynentalnego, odmiany małopolskiej, formy wyżynnej, serii ubogiej (*Tilio-Carpinetum*), kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe (*Querco-Pinetum*) oraz olsy (*Carici elongatae-Alnetum*).

W granicach obszaru opracowania nie stwierdzono siedlisk lokalnej zwierzyny. Tereny otwarte, upraw rolniczych, łąk i pastwisk, mogą zapewniać migrację gatunkom charakterystycznym dla Niżu Polskiego. Możliwe jest również występowanie zwierząt towarzyszących zlokalizowanym w sąsiedztwie zabudowaniom. Zbiorowiska roślinności wysokiej mogą stanowić potencjalne miejsca bytowania ptactwa.

¹⁵ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*

W obszarze zidentyfikowano obiekty chronione na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*. Są to stanowiska archeologiczne ujęte na arkuszach Archeologicznego Zdjęcia Polski.

Ochrona prawna

Na przedmiotowym obszarze nie stwierdzono występowania siedlisk ani gatunków chronionych na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409), rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183), rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408) oraz form ochrony przyrody na podstawie przepisów z zakresu ochrony przyrody.

Zagrożenia środowiska

W granicach obszaru objętego Planem nie występują obiekty szczególnie szkodliwe lub uciążliwe dla środowiska i zdrowia mieszkańców. Występują one jednak w sąsiedztwie obszaru. Źródła zanieczyszczeń poszczególnych komponentów środowiska (powietrza, wody, gleb) są identyczne, jak na większości obszarów gmin wiejskich. Pochodzą one głównie spoza obszaru objętego projektem Planu. Dane charakteryzujące stan jakości środowiska gminy Rzęśnia, zawarte w „*Stanie środowiska w Województwa Łódzkim Raport 2020*” (publikacja ta wydawana jest corocznie w oparciu o dane na temat monitoringu środowiska prowadzone przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi oraz Wydział Środowiska i Rolnictwa Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego), wskazują na niewielki ogólny stopień zanieczyszczenia obszaru.

Syntetyczna ocena aktualnego stanu środowiska przyrodniczego analizowanego obszaru prowadzi do następujących wniosków:

- 1) jest to obszar o stopniu przekształcenia typowym dla terenów wiejskich użytkowanych rolniczo;
- 2) w obszarze występują grunty rolne III, IV, V i VI klas bonitacyjnych oraz łąki i pastwiska;
- 3) szata roślinna obszaru, jest typowa dla terenów wiejskich i nie posiada wysokich walorów przyrodniczych; w obszarze dominuje roślinność niska, segetalna z udziałem zieleni średniowysokiej i wysokiej;
- 4) w granicach obszaru nie występują tereny objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*, jak również nie stwierdzono w jego granicach występowania siedlisk gatunków zwierząt, gatunków roślin oraz grzybów chronionych;
- 5) istniejący stan bioróżnorodności jest wynikiem procesów przystosowania się świata organicznego do funkcjonowania w warunkach antropopresji i jest charakterystyczny dla gmin rolniczych Niżu Polskiego;
- 6) obszar analizy znajduje się w całości w dorzeczu Odry, w obrębie zlewni rzeki Widawki. Głównymi rzekami przepływającymi przez teren gminy Rzęśnia są Nieciecz i Krasówka. Rzeka Nieciecz przepływa przez południowo-zachodnią część opracowania. Większość powierzchni gminy leży w zlewni rzeki Niecieczy.
- 7) w granicach obszaru zlokalizowane są rowy melioracyjne;
- 8) obszar znajduje się w zasięgu GZWP nr 326 „Częstochowa”;
- 9) w obszarze występują stanowiska archeologiczne, dla których w odległości 30,0 m obowiązują strefy ochrony archeologicznej;
- 10) warunki klimatu lokalnego są korzystne;
- 11) warunki gruntowo-wodne są korzystne;
- 12) obszar posiada dogodne warunki dla posadowienia zabudowy;
- 13) obszar posiada dobre połączenie komunikacyjne z głównymi ośrodkami regionu poprzez drogę wojewódzką oraz dobrze rozwiniętą sieć dróg powiatowych;
- 14) głównym źródłem uciążliwości akustycznej na obszar są urządzenia kopalni znajdujące się w strefie przylegającej do wyrobiska i zwałowiska. Podjęcie eksploatacji wpłynęło na zwiększenie wartości poziomu hałasu, szczególnie na terenach bezpośrednio przyległych,

takich obszarze analizy. Równie istotnym źródłem jest sąsiedztwo drogi wojewódzkiej nr 483 stanowiącej źródło hałasu oraz ewentualnych zanieczyszczeń gleby;

- 15) stan zanieczyszczenia powietrza kształtowany jest w wyniku emisji mającej źródła z budynków mieszkalnych i dróg znajdujących się na terenie objętym projektem Planu oraz obszarów znajdujących się poza jego granicami;
- 16) w obszarze nie stwierdzono występowania zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;
- 17) nie stwierdzono również występowania historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

Ustalenia Planu i przewidywane oddziaływania, będące skutkiem ich realizacji

Zmiany w przeznaczeniu i zasięgu terenów jakie wprowadza Plan w stosunku do stanu istniejącego polegają na wyznaczeniu nowych terenów urbanizacji, zweryfikowaniu przebiegu układu komunikacyjnego w stosunku do istniejącego i projektowanego zagospodarowania, wprowadzenia regulacji w zakresie ochrony środowiska. Sposób zagospodarowania terenu jest zgodny z przeznaczeniem ustalonym w *zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rząśnia*. Zaproponowane ostatecznie w projekcie Planu rozwiązania w zakresie przeznaczenia terenu, sposobu jego zagospodarowania, warunków dla projektowanej zabudowy oraz zasad obsługi technicznej i komunikacyjnej pozostają w zgodności z zaleceniami wynikającymi z *opracowania ekofizjograficznego*, wskazując możliwości rozwoju obszaru w oparciu o istniejące uwarunkowania i potrzeby rozwojowe na terenach nie nadających się do prowadzenia działalności rolniczej. Projekt Planu uwzględnia wymogi przepisów ochrony środowiska.

W projekcie Planu ustalono zakaz lokalizacji przedsięwzięć zawsze znacząco oddziałujących na środowisko, określonych w przepisach odrębnych z zakresu ochrony środowiska o ile ustalenia szczegółowe nie mówią inaczej. Wprowadzono także zakaz w zakresie określonym w ustaleniach szczegółowych dla poszczególnych terenów, lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska. Wprowadzono również zakaz realizacji zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, określonych w przepisach odrębnych dotyczących ochrony środowiska oraz zakaz lokalizacji zakładów i instalacji nieodpowiadających standardów jakości środowiska poza terenem zakładu lub terenu, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny, określonych w przepisach odrębnych z zakresu ochrony środowiska (zakaz nie dotyczy infrastruktury technicznej), warunki realizacji zgodnie z wymogami przepisów odrębnych dotyczących ochrony środowiska.

Ze względu na niedostateczną wiedzę na temat wszystkich planowanych do realizacji przedsięwzięć, ocena ich ewentualnego oddziaływania jest właściwie niemożliwa, projekt Planu nie precyzuje szczegółowych zasad realizacji poszczególnych inwestycji.

Oddziaływania na skutek wprowadzenia ustaleń projektu Planu będą występowały w fazie budowy, rozbudowy lub przebudowy ewentualnych obiektów i urządzeń zgodnie z ustaleniem Planu, w czasie ich funkcjonowania (w mniejszym stopniu) oraz na etapie ich likwidacji. Realizacja ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w zakresie skutkować może: emisją hałasu, ubytkiem powierzchni biologicznie czynnej i zniszczeniem pokrywy glebowej bezpośrednio pod terenem bezpośrednio zajęтым przez inwestycję, wzrost ilości wytwarzanych ścieków i odpadów, wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza na skutek pojawienia się nowych emitatorów, przekształceniem ukształtowania terenu.

Na etapie sporządzania projektu Planu oraz prognozy oddziaływania na środowisko nie jest jednak możliwe określenie wszystkich ewentualnych zagrożeń związanych z ich realizacją jego ustaleń.

W granicach przedmiotowego terenu nie występują obszary Natura 2000, w związku z czym nie przewiduje się by ustalenia projektu Planu miały wpływ na cele i przedmiot ochrony Natura 2000 oraz integralność tego obszaru i z tego względu nie wskazuje się rozwiązań alternatywnych w stosunku do tych, które przedstawiono w projekcie Planu. Ustalenia projektu Planu nie będą wpływały również na możliwość nieosiągnięcia celów określonych w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*.

Zaproponowane ostatecznie w projekcie Planu rozwiązania w zakresie przeznaczenia terenów, sposobów jego zagospodarowania, warunków rozwoju inwestycji w zakresie realizacji ustaleń Planu

komunikacyjnej pozostają w zgodności z zaleceniami wynikającymi z opracowania ekofizjograficznego, a także są zgodne ze zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rząśnia. Projekt Planu uwzględnia wymogi ochrony środowiska. W związku z powyższym dla projektu Planu, który został poddany analizie i ocenie w niniejszej prognozie, nie stwierdzono potrzeby wskazywania rozwiązań alternatywnych.

Realizacja ustaleń Planu nie będzie skutkować transgranicznym oddziaływaniem na środowisko. Zalecaną metodą analizy skutków realizacji ustaleń miejscowego Planu zagospodarowania przestrzennego wynikającą z Prognozy jest kompleksowa analiza porównawcza przeprowadzana w oparciu o dane uzyskane w toku regularnego monitoringu środowiska przyrodniczego i antropogenicznego. Za najbardziej istotne, uznano monitorowanie następujących zjawisk i procesów: zmian w strukturze użytkowania gruntów, zmian jakości poszczególnych komponentów środowiska, zmian w sferze społecznej i gospodarczej.

Reasumując projekt *Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obrębów Będków, Żary, Rychłowiec, gmina Rząśnia* należy uznać za poprawny. Przy spełnieniu wymagań wynikających z przepisów szczególnych, w tym dotyczących ochrony środowiska, Plan nie budzi obaw o spowodowanie zagrożenia dla środowiska przyrodniczego.